№ 42. Treschdeen, 20. Oktobrî. 1899.

Jsnahk weenreis nedelâ.

Makfâ, Jelgawâ sanemot: par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Makfâ, pahr pastu peesuhtot: par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekspedizija: Jelgawâ, J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihseru eelâ № 22.

Redakzijas adrese: Jelgawâ, Sakajâ eelâ № 15.

Latweeschu Awises.

Sludinajumus nem preti: Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantorî, Kangihseru eelâ № 22; Rigâ: Hoerschelmana kga grahm. bodê, Leelâ Smilschu eelâ № 29 un J. E. E. Kapteina kga grahm. bodê, Eeksch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Maksa par sludinajumeem: 8 kap. par sihku raksti rindinu, preeksch-pusê 20 kap.; pahrtulkoschana if swe-schahm walodahm par brihwu.

„Latw. Aw." war apstellet:
Jelgawâ: J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihseru eelâ № 22. — **Leepajâ:** Emila Voegedinga grahm. bodê, pee tirgus platscha; Sihmana Ruhjes gr. bodê, Jaun-Leepajâ, Bahnuscha eelâ № 36 un pee M. Peterfona. — **Bauskâ:** Ed. Drengera k. bodê. — **Tukumâ:** J. Birsgala kga grahm. pahrd. — **Talsôs:** H. Towa k. grahm. bodê. — **Kuldigâ:** Ferd. Besthorna k. grahm. bodê. — **Wentspilî:** Th. G. Antmana k. grahm. bodê. —

78. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstellet:
Saldû: Fr. Kruhmina k. grahm. bodê un pee A. A. Ringait-Wehsesch. — **Schagarê:** Moses Itzigsohna k. leelnogulditawâ. — **Rigâ:** W. F. Häckera drukatawâ, Palejas eelâ № 3; Hoerschelmana k. gr. bodê, Leelâ Smilschu eelâ № 29; J. E. E. Kapteina k. grahm. bodê, Eeksch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10. — **Eeksch- un ahrsemê:** Rudolfa Mosses kga wisâs ekspedizijâs. — **Walmeerâ:** Trey'a k. grahm. bodê. — **Walkâ:** M. Rudolfa k. grahm. bodê. — **Bes tam: pee zeen. mahzitajeem** — tiklab **Widsemê,** kâ ari **Kursemê.**

V. Latweeschu wispahrejo dseedaschanas swehtku jautajumâ.*)

Ar dsihwu interesi tagad pa wisu Baltiju pahrspreesch laikrakstôs eekustinato jautajumu: waj 1901. gadâ swinet V. wispahrejos dseedaschanas swehtkus waj nè? Man, kâ diwu lihdschinejo swehtku lihdsdalibneekam rihkoschanas sinâ, lai buhtu atkauts schinî jautajumâ dot kahdus isskaidrojumus un aisrahdijumus.

Neweens gan ar sekmehm nespehs pretotees tam, ka schahdi swehtki dseedaschanas mahksklas zildinaschanas un weizinaschanas noluhkâ sarihkojami, luhkojot pehz apstahkleem, ik pa 5—7 gadi. Maldigas man schkeet domas, ka swehtki prasot upurus no tautas mantas sinâ un ka esot jaeewehro tautas saimneezisklee apstahkli.

Kas war nojazit, ka pehz 2 gadeem — kurnlaiku prasa tahdu swehtku sarihkoschana — buhs tautas saimneezisklee apstahkli tahdi paschi, kahdi wini dotâ brihdî ir? — Un kad tad naw dsirdeta suhroschanahs par „gruhteem laikeem?" Neweens jau naw peespeests peedalitees nedz aktiwi kâ dseedatajs, nedz pasiwi kâ klausitajs, tâpat kâ teatrus un balles jau ari apmeklê tikai tee, kam wajadsigahs gribas un mantas pee rokas. Un waj tagad, neluhkojot uz „gruhtajeem laikeem", katrs, ir saimneeks, ir kalps, neisleeto labu daku no suhri nopelniteem grascheem jautribas noluhkeem? Kadehl tad nu neupuret ari pahris rublischus preeksch dischenu swehtku swineschanas, kura noteek ne katru deenu, pat ne katru gadu, kas atstahj pazildinoschas atminas uz wisu muhschu? Un zik tad nu galu galâ tahdi swehtki ismaksâ katram dalibneekam? Pee apdomigas rihzibas tatschu zaurmehram ne wairak par 4—7 rubleem. Te tatschu newar runas buht no „tautas noplizinaschanas", sewischki kad eewehro, ka tikai it masa tautas daka nem dalibu pee tahdeem swehtkeem. Pirmajôs wispahrejôs dseed. swehtkôs 1873. gadâ, dseedataju nebij pilns 1000, otrajôs (1880. g.) apmehram 1600, treschajos (1888. g.) ap 3000. No zeturteem swehtkeem man naw ofizialu sinu pee rokas, bet tanis wareja buht ap 4500 dseedataju un musiku. Nahkamo reisi jasagaida ap 6000 dseedataju. Kad nu wisus Latweeschus skaita uz 1 miljonu dwehseku, tad jau weegli isrehkinams, zik leels prozents no tautas aktiwi pee swehtkeem peedalisees. Tâ tad baiko-schanahs par saimneezisko krihsi, kâ schkehrsli swehtku sarihkoschanai, ir neweetâ.

Zits jautajums ir, waj uz 1901. gadu eespehjams sarihkot wispahrejus dseed. swehtkus? — Tas atkarahs no tam, zik naigi kerfees pee darba. Daudseem naw ne jausmas, zik tahdu swehtku sarihkoschana prasa laika, darba un attapibas. Wiss atkarahs no tam, kas un kâ isdara swehtku sagatawoschanas darbus. Rihkotaju komitejai buhtu jasastahw no saprahtigeem, darbigeem lozekleem, koti isweiziga preekschneeka wadibâ. Ta naw weenkahrscha balle waj sakumu swehtki, kas sarihkojami pahris nedelâs un kuru preekschdarbi isspreeschami 1—2 sehdês. Ari Waldibas atkauja nebuhs otrâ deenâ pehz luhguma raksta eesneegschanas sagaidama. Un tomehr notis dseedatajeem wajaga buht rokâs wehlakais 3/4 gada eepreeksch swehtkeem, tâ tad nahkoschu rudeni jau. Jasasauz dirigentu sapulzes, jasastahda programas, eekams notis teek drukâ ween; swehtku ehkas plahni jasagatawo. Bet tas wiss wehl eespehjams, ja leetu nenowilzina, kad bez kaweschanahs kerahs pee darba.

Kas nu scho darba usnemtees zeenigs, ja Rigas Latweeschu beedriba, lihdschinejâ swehtku rihkotaja, paleek pee sawa nolehmuma, 1901. gadâ dseedaschanas swehtkus wehl nesarihkot? Preekschlikumam, ka wisas Rigas Latweeschu beedribas kopeji lai sarihkotu swehtkus, waretu tikai tad buht sekmes, kad tahs nekawejoschi weenotos uz schahdu soli, iswehledamas rihkotaju komiteju un sagahdadamas wajadsigo rihzibas kapitalu. Swehtku isdoschanahs atkarasees no ta, zik ustizibas eemantos winu rihkotaji pee tahs tautas dakas, kurai pee teem japeedalahs kâ isdaritajai. Ja dseedataju kori buhs droschi, ka uz rihkotajeem war palaistees katrâ sinâ, tad war zeret uz dsihwu peedalischanos. Dseedatajeem ruhp: 1) programâs lai nebuhtu usnemti winu spehjai nepeemehroti gabali, kâ tas lihdz schim deemschehl arween notizis, 2) ka notis tiktu laikâ winu rokâs un 3) ka winu dsihwe pa swehtku laiku netiktu trauzeta zaur paredseteem un neparedseteem pahrsteigumeem un nepatikschanahm, kas ari senakôs swehtkôs gadijees ir dsihwoklu, ir daschâ zitâ sinâ.

Tâ tad, pehz manahm domahm, V. wispahrejee Latweeschu dseed. swehtki waretu neween notikt 1901. g., bet sem apstahkleem pat dischenî isdotees.

Eewehrojot jautajuma swarigumu, luhdsu ari zitus Latweeschu laikrakstus atwehlet telpas augschejahm rindinahm.

Rigâ, Oktobra 10. d. 1899. g.

Wiegneru Ernests.

*) Kâ lasitajeem jau sinams, mums gan ir zitadas domas par dseedaschanas swehtku isrihkoschanu, tatschu neleedsamees zeen. Wiegnera kga raksta usnemt.

„Latw. Aw." redakzija.

Wehstule no Alschwangas.

IV.

Pee Alschwangas pagasta ir peeweenoti 5 masaki pagasti: Blintene, Grahwere, Almahle, Rege un Stirnu muischa. Wiseem scheem pagasteem ir kopiga pagasta walde. Scho saweenoto pagastu mahju skaits — kâ jau sawâ pirmajâ wehstulê tiku minejis — ir 134 un buhdeneeku — wairak nekâ pusstrescha simta. Pagasta teesas sinâ saweenotam Alschwangas pagastam wehl ir peeweenoti Pilsbergas un Labragu pagasti. Pagasta waldes un teesas sehdeklis atrodahs Alschwangas muischâ — pagasta namâ. Pagasta waldes un teesas rakstwedis Bernsteina kungs sawu amatu scheit godam ispilda jau labi daudz gadus. Daudz amata darischanu pehz tas pastahwigi tura sew 2 palihgus. Pagasta nama otrâ galâ ir eetaisita apteeka, kuras tagadejs ihpaschneeks ir prowisors Feldmana kungs. Alschwangas saweenoto pagastu nodokku maksataju skaits sneedsahs pee pusotra tuhkstoscha. Nodokku maksataji ir eedaliti 4 galwenâs schkirâs. Pee pirmahs peeder saimneeki, pee otras — buhdeneeki un puischi, pee treschahs — prezejuschees kalpi un pee zeturtahs — wisi ziti maksataji. Schai sinâ schejeenes pagasta walde pelna neleekukotu atsinibu un schi winas eerihkotâ kahrtiba war noderet par jauku paraugu dascham labam muhsu semites pagastam, kursch zitadi skaitahs pee isglihtotakajeem un gaischakajeem pagasteem. Schahda nodokku maksaschanas kahrtiba ir teizama zaur to, ka tâ nedara neweenam pahrestibu, bet prasa no katra nodokku maksataja, lai tas sawus pagasta nodokkus maksatu pehz sawas eespehjas — pehz sawas pelnas un gada eenehmumeem. Pee tam schejeeneeschu pagasta nodokli ir deesgan masi: pirmahs schkiras maksatajeem — saimneekeem isnahk tikai lihdz 5 rbl., kamehr zitas schkiras maksâ wehl masak.

Pahris simtu soku no pagasta nama atstahtu atrodahs Alschwangas draudses basniza lihdz ar mahzitaja muischu. Schi wairak simtu gadu wezâ muhra basniza ir weena no wezajahm, tagad wairs wisai reti atrodamahm tâ sauktajahm „krusta-basnizahm", kuras ir taisitas krusta weidâ. Basnizas apakschâ jeb lihku kambari atrodotees Alschwangas senako ihpaschneeku un to radneeku mirstigahs atleekas; starp teem tur gulot ari pasihstamahs Poku muischneezes Wandas Sakuskas meesas, kura schejeeneeschus sawâ laikâ peegreesuse pee katoku tizibas. Jasaka, ka Alschwangas wezâ bruneneeku pils un basniza ir saweenotas ar daudz un daschadahm teikahm un nostahsteem.

Wiseem lasitajeem warbuht nebuhs wehl sinams, ka Alschwandsneekus un winu kaiminus sauz par „suiteem" jeb „suitineem". Kad wini schahdu nosaukumu dabujuschi — naw sinams. Bet ko wahrds „suits" nosihmê? Domâ, kâ tas zehlees no wahrda „jesuits" un ir saihsinajums no ta. Daudzi „suiti" uz scho nosaukumu ir wisai lepni un to usskata kâ kahdu goda-wahrdu. Sawâ starpâ tee weens otru tâ sauz. Bet nebod Deewin, ja tu sweschineek, winu par „suitu" nosauksi, waj winam kaut ari pa jokam ussauksi: „Suit, saskaiti sawas pampas*)!" Tad ja tu neesi par winu spehkôs pahraks, laid labak wakâ saka-pastalas; zitadi tew war klahtees plahni. „Suits" schajâ sinâ joku nepasihst, jo winsch zaur to juhtahs breesmigi apwainots. Tahds nu reis ir „suits".

Buhtu leeks darbs, nemtees peerahdit kahrtigi eerihkotas un waditas skolas swaru un nosihmi kahda pagasta waj draudses dsihwê. Mums wiseem sinams, ka kauschu isglihtibas stahwoklis atkarajahs no winu labajahm skolahm.

Gluschi to paschu war leezinat ari par Alschwangu un apkahrtejeem pagasteem waj, pareisaki sakot, par wisu Alschwangas draudsi. Senakajôs gadôs schahs draudses skolas slitti ispildija sawu usdewumu, un tadehl weegli saprotama schahs draudses neisglihtiba.

Bet nu paldees Deewam tee laiki ir aisgahjuschi un zerêsim, ka turpmak tee uz schejeeni nekad wairs neatgreesisees. Kâ laiki, tâ ari apstahkli scheit ir grosijuschees — isglihtibai par labu. Muhsu tagadejo zeen. prahwesta un skolotaju kungu personas ir labs galwojums, ka tagadnê un wismas tuwâ nahkotnê no tam wairs naw jabaidahs. Schee kungi deesgan ihsajâ laikâ ir jau daudz darijuschi un wehl tagad dara, lai Alschwanga garigâ sinâ dabutu jaukku isskatu un lai no jauna atdsimtu. Schehl tikai, ka teem beeschi ween jaatdurahs uz deesgan leeleem tawekleem no paschas draudses puses. Gan priwatas personas, gan pate pagasta walde teem nereti aiskrusto zeku, pa kuru teem sawâ zehlajâ darbâ nahkahs staigat. Tas wiss prasa tikai ilgaku laiku un neparastus puhlinus. Basniza eet ar skolu roku rokâ — un tas bez schaubischanahs nahkamibâ atnesihs labus augkus.

Alschwangas draudzê tagad ir 3 skolas: Alschwangâ — diwklasu ministrijas skola, Gudenê — diwklasu ministrijas skola un Pilsbergâ — pagastskola. — Schoreis peegreesisim sawu wehribu tikai pirmajai — Alschwangas skolai. Schi skola senak bij pagastskola, bet 1892. gadâ to pahrwehrta par diwklasu ministrijas skolu un tahs pilnigs kurss ir 5 gadi. Seemas skolenu skaits schai skolâ sneedsahs pahri par 200, bet wasaras skolenu skaits — no 7 lihdz 10. Seemas skolenu skaits buhtu wehl prahwaks, ja tikai

*) Par „pampahm" schejeeneeschi sauz pogas, knopes.

Pasapahrnê.

Pehz teesas.

Skize no Peterfonu Karka.

Kalnina Wabule, Sile un Tole kahdâ swehtdeenas rihtâ bija nosagusschahs no zitahm Sarkehm un Raibakahm un gahjuschas Lejina ptawâ konterbandê, bet usmanigais Lejinsch tahs apkihlaja un sadsina sawâ laidarâ. Protama leeta, Kalninam sawas pawalstneezes wajadseja ispirkt; bet tâ ka wina finanzes atradahs pawisam schaubigâ stahwokli, tad winsch schoreis palika Lejinam ispirkschanas maksu — kihlu naudu, trihs rubkus parahdâ.

Schihs leetas dehl tad ari Kalninsch tika aizinats, suhdsibâ pret Lejinu, pee pagasta teesas. Negribedams ar sawu kaiminu teesâs eelaistees, Kalninsch pahrdewa sinenu un nahkoschâ swehtdeenâ Lejinam prasitos trihs rubkus samaksaja.

Bet — tu brihnums! — pehz nedelas Kalninam peenef atkal pawehsti, kurâ winsch teek atkal tani paschâ leetâ, pret Lejinu, usaizinats, bez atrauschanahs eerastees pagasta teesâ, un schoreis wehl peedraudets ar soda maksu, ja neeeradisees. —

Schodeen redsam Kalninu un Lejinu pagasta teesas usgaidamâ istabâ. Kalninam eekschâ wahrahs waj wesels dusmu katls, kuru winsch labpraht wehletos isgahst uz Lejina galwu, bet Lejinsch arweenu tâ iswairahs, ka ar to nemaz nedabu satiktees.

Jau kahdas pahris prahwas bija isteesatas, kad teesas sulainis pawehra teesas istabas durwis, saukdams: „Mikelis Kalninsch un Brenzis Lejinsch lai nahk eekschâ!"

Kalninsch pakar zepuri uz seenâ eesistahs naglas un, saglaudijis matus, eeeet teesas istabâ un nostahjahs preti teesneschu galdam. Tad eenahk ari Lejinsch un nostahjahs winam pa kreisi.

Teesneschi, nolasijuschi suhdsibas rakstu, eesahk isklausschinaschanu. Kalninsch weltigi puhlahs teesneschus pahrliecinat, ka tas Lejinam kihlu naudu jau samaksajis. Lejinsch panehmis kâ leezineeku lihdzi sawu puisi Janku, kursch redsejis, ka Kalnina gowis bijuschas wina ptawâ, un teesneschi peeprasa ari no Kalnina leezineekus, kuri waretu apleezinat, ka tas Lejinam kihlu naudu jau samaksajis. Tâ ka Kalninam leezineeku naw, tad teesneschi pasludina spreedumu, ka Kalninam jamaksâ Lejinam trihs rubli. Kalninsch ari tos tuhlin, kaut gan ar dusmâs ruhgstoschu sirdi, samaksâ. Tad klusam, ne wahrda neteizis iseet lauka, atraisa sirgu un brauz mahjâs . . .

Schoreis Kalninsch no dusmahm tâ usbudinats, ka pabrauz krogam garam, pawisam to neeewehrodams; un ko winsch ari tur lai dara, winam jau nawa wairs naudas.

Pahrbrauzis mahjâ, Kalninsch luhko sawas dusmas aplaipet darbâ, kas winam ari drihz laimejahs, jo, redsedams darba labos panahkumus, winsch drihz ween peemirst schihs deenas nepatikschanas. —

Lejinsch, mahjâ braukdams, ar uswaretaja apsinu, pilnâ sparâ drahsch pee „kroga lehnes" . . . Jankam saimneeks schodeen brihnum labwehligs . . . Pars Lejinsch, leelmanigi usgahsees uz stoikas, stahsta krodsineekam par sawahm „teesas sinaschanahm" un zik smalki winsch pasihstot likumus. Protams, lai walodas labak ritetu, seko pudele pehz pudeles un glahsite pehz glahsites.

Lejinsch jau kahdu stundu meelojees, kad pee kroga peebrauz ari pagasta wezakais un teesas preekschsehdetajs.

„A u! Lejinsch wehl tepat?" usruna eenahzeji.

„Nu, kur tad nu skreesi," atbild Lejinsch, „mahjas jau naw sakis, gan jau aisbrauksim . . . Waj nenahksfeet eedsert kahdu glahsiti alus? . . . Ja, luhk, kâ tas Kalninsch gribeja noleegtees . . . Nebuhtu toreis puisis redsejis, tad tahds resgalis tewi pataisitu waj par meli."

„Waj tad Kalninsch naw krogâ?"

„Tas tew tagad krogâ nahks! Aisbrauza mahjâs, kâ apkaunots suns, asti nolaidis."

Pulkstens jau rahda weenpadsmito stundu preeksch pusnakts . . . Kalninsch pehz gruhtâ darba jau sen duz saldâ meegâ un sapno, ka winsch atkal Lejina gowis apkihlajis . . . bet Lejinsch wehl weenmehr grihtojahs ap kroga stoiku. Pehz weenpadsmiteem krodsineeks sahk atgahdinat, ka nu jau gan wajadseschot sahkt pee meera dotees.

„Tad dod wehl Jankam „zeła kahjai" stojaku", Lejinsch ussauz krodsineekam, „un mums paschcem pahris konjakus!" Krodsineeks ari eelej. Lejinsch ker weenâ, ker otrâ kabatâ, bet neatrod wairs ne plikas kapeikas.

„Waj welns! — seschi rubli jau pagalam?! Bet, eh! — tad ar' sinu, ka katris ar mani newar wis teesatees!"

„Tad buhs japeeraksta?"

„Rauj welns! . . . Raksi' klaht!" — — —

Grahmatu galds.

1. „Spredikis". Swehtdeenâs un galwenâs swehtku deenâs top no Rigas mahzitaja D. Schaberta ar daudz Widsemes un Kursemes mahzitaju peepalihdsibu isdots „spredikis", lai waretu 1) daudzeem Latweeschu ewang. draudschu lozekleem muhsu dsimtenê, kuri nespehtu apmeklet Deewa namu waj ari bez spredika basnizâ gribetu ari mahjâs lasit Deewa wahrdus, pasneegt ik katru nedeku spredikî Latweeschu walodâ, kâ ari 2) daudzeem ewang. lutertizigeem Latweescheem tahlajâs Kreewijas un Sibirijas kolonijâs un ari ahrsemês (Wahzijâ, Anglijâ, Amerikâ) aissuhtit Deewa wahrda sweizinajumu mihkâ mahtes walodâ. Schim pasahkumam buhs daudz swehtibas. Ja eedomajamees sawus nespehzigos waj slimos dsimtenes lozekkus, kuri nespehj aistikt uz Deewa namu un tur klausitees Kristus ewangelijuma sludinaschanu, — ja eedomajamees it ihpaschi daudzos lutertizigos Latweeschus tahlajâ Kreewijâ un Sibirijâ, kureem naw eespehjams apmeklet basnizas un deewkalpojumu, tapehz ka basniza un mahzitajs ir pat lihdz 1000 werstes tahlu un kurus mahzitaji spehj tikai reis gadâ apmeklet, ka ari tos, kas dsihwo ahrsemês, un no kureem daudzeem naw pat ne basnizas ne mahzitaja, tad redsam, kahdu leelu swehtibu atnesihs schee lehtee spredikî, apzeemodami schos muhsu tautas un tizibas peederigos un runadami uz wineem spehzinajoschos Deewa wahrdus mihkâ mahtes walodâ. Lai schis teizamais, swehtibas pilnais darbs waretu sekmigi turpinatees, tad wajaga to pabalstit zaur abonescha nu jo leelâ skaitâ. Abonet war Rigâ W. F. Häckera grahmatu drukatawâ. Kas pee Rigas mahzitajeem waj pee Häckera abonehs un turpat ari wehlesees katru nedeku sanemt, teem maksâs 1 eksemplaris tikai weenu rubli par gadu.

1 eksemplaris ar peesuhtischanu makfâ	. .	2 rbl.
10 „ „ „ sem weenas adrefes		12 „
30 „ „ „ „ „ „		30 „

Leelakus pastellejumus wajaga isdarit masakais weenu mehnesi eepreeksch.

Lai tad nu Deews spehzina wisus, kas peedalahs pee swehtigâ darba, un sasilda ewang. draudschu lozekku sirdis, ka augschejahs rindinas atrastu winâs atbalsi un kristigâ mihlestiba parahditos darbôs!

Mahzitajs K. Freudenfeld.

2. Seeweeschu meesas. Seeweeschu meesu sastahwu un winas organu notehlojums aplukojamâ weidâ. Ar isskaidrojumeem no Dr. G. Panzera. Tulkots sem Dr. K. Barona redakzijas. Rigâ, 1899. Kalnina un Deutschmana apg. — Loti maz wehl laudis pasihst paschu meesas, kaut gan tas buhtu pats pirmais un swarigakais peenahkums. Bet newar par to launotees, jo tikai beidzamâ laikâ laistas klajâ grahmatas, no kurahm war eepasihtees ar zilweka meesahm. Tahda grahmata ari augschâ minetâ. Pee schihs wehl sewischki tas eewehrojams, ka te peelikta klaht isjauzama bilde, no kuras it ihpaschi eekschejos organus un winu sakahrtojumu koti labi war pahrredset, daudz labak un wairak saprotami nekâ no weenkahrscheem sihmejumeem. Aisrahdams buhtu uz schahdeem sihkumeem: 10. l. p. teikts, ka preekschkalns uz V. bildes apsihmets ar skaitli 19, bet uz paschas bildes schis skaitlis nemaz naw atrodams; 12. l. p. starp scho pehdejo (t. i. wehdera plehwi) un paschu blodu muguras pusê atrodahs leelee „melmenu muskuli" — naw pareisi apsihmets, wajadseja teikt „un blodas kauleem"; 17. l. p. teikts, ka waram sekot asinu rinkoschanai, 2. sig. eewehrojot. Nu buhtu jadomâ, ka wehlak minetee skaitli wisi atteezahs uz 2. sig.; bet tâ naw wis: skaitli sihmejahs pa dakai uz 2. sig. pa dakai uz III. bildi. Tas neprateju lasitaju war nepatihkami maldinat; 20. l. p. . . . „wahrtu wenâ sakrahjuschahs, tahs wehl reis" u. t. t., buhtu derejis drusku wairak paskaidrot; 20. l. p. lasitajeem paleek nesinams, kas ta par peena sulu, kuru limfas dsihslinas no sarnu kanala usnem; 22. l. p. mugurkaula smadzenes naw pelekas, bet no ahrpuses baltas; 23. l. p. preekschejais nerwu sars neween stahjahs sakarâ ar simpatisko nerwa sistemu, bet eeeet ari rumpja preekschpuses ahdâ un muskulôs un abôs lozekkôs; 24. l. p. nerwu pinumi naw deesgan skaidri aprakstiti, pehz eepreekschejâ isskaidrojuma (23. l. p.) jadomâ, ka tee atrodahs ap preekschejo nerwu sakni; 30. l. p. pee rihkles dobuma nepareisi peelikts skaitlis „28" — wajadseja buht „38"; 35. l. p. „masee kanalischi" un t. t. — naw nemaz isprotams, kas tee par kanalischeem; uz V. bildes dsemdes platajahm un apakajahm lentahm skaitli 61 un 62 naw atrodami. — Kâ jau minets, schihs peesihmes ir tikai sihkumi, kuri nemasina grahmatas wehrtibu. Tadehl tikai jawehlahs, kaut ta tiktu usziktigi lasita.

Dr. S.

buhtu preeksch wairakeem ruhmes. Bet schihs ruhmes jau preeksch scha pascha tagadejà skaita ir par masu un preeksch 2 skolotajeem par leelu. Lai buhtu eespehjams wisus skolas gadôs esoschos behrnus skolà usnemt, tad no peenahzigas puses ir likts pagasta waldei preekschà, skolas namu paplaschinat un peenemt trescho skolotaju; bet ta no tam negrib neka sinat — lai gan tee preeksch skolas un skolotaju ustureschanas schimbrihscham wehl nes gluschi neezigus upurus. Bet domajams, ka muhsu weetneeku pulks, kaut ari ne ar labu prahtu, atwehlehs lihdsekłus, ar ko nowehrst wismaf schos diwus leelos truhkumus un kaunumus, kuri deesgan kawè skolas darbu.

No wasaras skolenu wisai neezigà skaita redsam, zik maf Alschwandsneekeem isglihtiba ruhp un ka tee to netura nekahdà wehrtibà. Tik daudf seemas skolenu un wasaras skolenu tik wisai maf!

Płekškis.

No ahrsemehm.

Uf kara-lauka Angkeem schimbrihscham klahjahs wisai plahni. Leelisti isskandinatahs uswaras sinas israhdijuschahs par tukschahm melschahm. Pirmajà kaujà pee Glenkoas, par ko Angli tik wareni gawileja, Buhreem gan teescham wajadsejis kahptees atpakal, tadehł ka Angłu bijis stipri wairak. Tatschu atkahpschanahs notikusi pilnigà kahrtibà, un kamehr Angli Buhrus no eenemtahs pakalnes padsinuschi, Buhru lodes wineem nodarijuschas leelu saukumu. Ar sewischku isweizibu Buhru strehlneeki pratuschi ismeklet Angłu ofizeerus un tos leelà skaità apschaudit. Sahkumà ispausta sina, ka Buhreem atnemti wisi leelgabali, ari israhdijusehs par nepateesu. Ka Angkeem naw bijis eemesla par uswaru pee Glenkoas wisai gawilet, redsams ari no tam, ka ihsu brihtinu pehz pirmahs kaujas Buhri atkal no jauna usbrukuschi Angłu lehgerim pee Glenkoas. Pirmajà kaujà bij peedalijusehs tikai Buhru kara-spehka masakà daka, kamehr pats stiprakais spehks pa tam tikai bij atnahzis un tad kopà ar agrak atnahkuscho usbrukumu atjaunoja. Par scho otru kauju pee Glenkoas pirmahs sinas atkal wehstija Angkeem leelisku uswaru. Daschas telegrammas pat sinoja, ka Buhru kara-spehks pilnigi isputinats un ka presidents Krügers jau dewis padomu, lai padodahs un luhds no Angkeem meeru. Bet kas bij pateesiba? Angli bij dabujuschu stipru pehreenu un wineem naigi ween wajadseja Glenkou atstaht, lai netiktu no wisahm pusehm apstahti. Kahdà zità weetà, pee Elanflagtes gan Angkeem ar stipreem saudejumeem bij isdewees Buhrus atdsiht atpakal. Bet wehlak israhdijahs, ka tur tikai neleels Buhru pulzinsch bij tihkojis weenu daku no Angłu kara-spehka aiskawet, lai pa tam otrai dakai dotu labu mahzibu. Schis nodoms ari pilnigi bij isdewees un tà tad labuma no „uswaras" pee Elanflagtes Angkeem nekahdu nebij. Wineem wajadseja Glenkou atstaht un wiss stiprakais Angłu kara-spehks generała Weita wadibà wahzahs tahłak atpakał uf Ledismitu. Tani paschà laikà zits Buhru pulks usbruka Dendejas pilsehtai, kur stahweja prahwa Angłu kara-spehka nodaka generała Jula wadibà. Ari scho pilsehtu Angkeem wajadseja atstaht un pehz pirmajahm maldigajahm sinahm ispaudahs wehsts, ka pee Dendejas wesela Angłu eskadrone ar wiseem ofizeereem — pasudusi. Tà wina ari palika pasudusi, lihdf beidsot telegrafs wehstija, ka Transwales galwas pilsehtà Pretorijà atbraukuschi 10 wagoni ar sawaugoteem Angłu kareiwjeem. Atlikuschais Jula pulks, no Dendejas isdsihts, raudsija nu atrast glahbinu pee Weita pulka. Pehz leelahm grûhtibahm un ar leelu lihkumu ejot, generalim Julam beidsot ari isdewees pee Ledismitas sasneegt generali Weitu. Tà tad wiss Angłu kara-spehks Natalà tagad stahw pee Ledismitas un turpat wahzahs kopà ari wiss stiprakais Buhru spehks, tiklab no Transwales, kà ari no Oranschas. Ja Buhreem isdodahs pee Ledismitas Angłus eelenkt un peeweikt, tad wisai leelajai Anglijai nenahktos weegli, sawahkt wehl tik daudf kara-spehka, ar ko Buhrus atkal no Natalas isdsiht un winu paschu semè usmeklet. Angli tagad ar leelu steigschanos sarihko jaunus kara-pulkus, bet paees wehl daschas nedełas, eekams pirmais leelakais suhtijums kara-lauku sasneegs — un kas war sinat, ziłtahl lihdf tam laikam Deews Buhru taisno leetu sekmejis. Ari uf otra kara-lauka wakaru pusè Buhreem it labi weizees, jo pehz wisjaunakajahm sinahm wini Mefkingas pilsehtu jau eenehmuschi un ari Kimberleju pawisam eelenkuschi, tà ka ta ilgi wairs laikam nespehs turetees. Turklaht Oranschas Buhri eebrukuschi ari jau paschas Angłu Kapsemes seemeku dakà un to issludinajuschi par sawu peederumu. To paschu Transwaleeschi darijuschi ar Angłu Betschuanas semi. Nolukks wineem pee tam gan ir tas, ka wini grib schinis semês dsihwojoscheem Buhreem atweeglinat peedalischanos pee kara pret Angkeem. —

Angkeem mahjâs pehz leelajeem „uswaras" preekeem usnahkuschas stipras pagiras. Tschemberlenu wisa parlamenta preekschà kahds runatajs nosauzis par weenu no wisleelakajeem schi gadusimtena noseedsneekeem, kuru rokas ar asinim aptraipitas. Runatajs neparko naw gribejis nemt sawus wahrdus atpakal un labak lizees israiditees no parlamenta. Ari wehl zits kahds runatajs nehmees Tschemberlenu bahrgi teesat dehł kara Deewidus-Afrikà. Pelnijis winsch to ir papilnam! —

Austrijà tautibu zihnas atkal no jauna plosahs wisniknakajà kahrtà. Par walodas likumu atzelschanu Tscheki tik breesmigi sapiktojuschees, ka sahkuschi weetu weetahm sarihkot leelskus skandalus, pee kam ari asinis isleetas. Tautas weetneeku namà Tscheki isskaidrojuschi, ka wini walodas likumu atzelschanu usskatot par gruhtu noseegumu pret Tscheku tautu un ka wini sawas teesibas aisstahweschot lihdf pehdigajam. —

Spahnijà pehdejà laikà sahkuschi stipri atkal wairotees eekschkigi nemeeri. —

No eekschsemehm.

Par aisgahjeju kustibu Kreewijà 1897. gadà. „Kurf. Gub. Aw." pasneedf sekoschas sinas. Aisgahjeju kustiba, salihdsinot ar 1896. g. daudsmaf aprimuse: kamehr sch. g. aiszekojuschas uf Sibiriju 28,443 dsimtas ar 176,763 lozekłeem tiklab seeweeschi, kà wihreeschi kopà, tamehr 1897. g. iszekojuschas 10,287 dsimtas ar 65,401 lozekli. Aisgahjeju kustiba no Kursemes pahr registrazijas punktu Tschelabinskà min. gadà bijusi sekoscha: atkauju aiszekot dabujusi weena familija ar 4 dwehselehm un patwakigi aiszekojuschas 150 familijas, ar 709 dwehselehm. Isluhku, kas dabujuschi atkauju — bijuschi 9 un patwakigu 53. Leels swars aisgahjeju kustibà peekriht „isluhkeem", t. i. tahdahm personahm, kas no sabeedribahm jau ahtraki issuhtitas, lai eepasihstahs ar wiseem apstahkłeem sweschatnè. Zik apsinigi schee ispildijuschi sawu usdewumu, redsams no tam, ka no wiseem 1897. g. isgahjuscheem isluhkeem (14,459) tikai 23% iswehlejuschees dsihwes weetas, kamehr pahrejee dewuschi padomu palikt wezà dsihwes weetà. Lai nu gan tà jaismatsà zełsch scheem isluhkeem, tatschu schee isdewumi ir neezigi, salihdsinot ar teem, ko aisgahjeji pasaudè, ja eet tà sakot uf „tukschu wehju" un beigâs janahk atpakał. Tahdi aisgahjeji pahrnahkuschi mahjâs ir pilnigi isputejuschi un aiseet wairak gadu, kamehr tee daudsmaf eebsihwojahs. Tahdu atpakałnahzeju 1897. g. bijuschi 20,063 (wihreeschi un seeweeschi kopà). Pee tam japeesihmè, ka leelakà daka no atpakałnahzejeem 70% bijuschi tee, kas eepreeksch naw nekahdus isluhkus suhtijuschi. Atpakałnahkschanas eemesli ir bijuschi daschadi: 1) naw bijis atkaujas; 2) semes gabals bijis eenemts waj naw atkauts; 3) lihdsekłu truhkums zełà; 4) naudas truhkums, ko eerihkot saimneezibu; 5) peerakstischanahs dahrdsiba; 6) semes nederigums; 7) uhdens truhkums; 8) mescha truhkums; 9) strahdneeku truhkums; 10) bahrgs klimats u. t. t., u. t. t. No aisgahjejeem 1897. g. 23% wehl naw bijis nekahda dsihwokła, pusei bijuschas koka istabas un apmehram 1/4 dakai semè eeraktas buhdas. Uf weenas gimenes isnahzis apmehram 2 puhraweetas sehjumu.

No Schagares. Brihnuma dakteri. Reti gan kur daschadu pesteku, burwju un puhschkotaju zeenischana tahdà mehrà wehl spehkà, kà pee mums. Starp minetem „arodneekeem" sastopam isbijuschus strihwerus, krogerus, nelaimigus prezibas kandidatus, — wahrdu sakot wisus tahdus, kam laimes mahmuła kahdreis naw rahdijuse laipnu waigu, kadehł tee nahkuschi pee pahrleezibas, ka zilweks pats sawas laimes kalejs, ja tik winsch eegahdajahs „melno grahmatu". Un pateesi! Daschi no scheem „burwibas noslehpumu isskaidrotajeem" eedsihwojahs kapitalà. Preeksch pahris gadeem schejeenes krogôs bij „eekortelejees" kahds jauns zilweks, kursch par weenu, otru tscharku eereibuscheem krogus brahkeem greesa uf harmonikas krateni, kasaku un zitus tahdus „stikus". Tagad schis pats jaunais zilweks skaitahs pee schejeeneescheem par wisslawenako „brihnuma dakteri". Harmonikas winsch wairs nespehlè, walkà melnus swahrkus un nesà pensneju un uf mahutizigo galwinu rehkina dsihwo „pa kungu wihsei". Tahdas un tamlihdsigas buhschanas weegli saprotamas, ja eewehro schejeenes apstahkłus. Meestinà, kurà wairak nekà 7000 eedsihwotaju, lihdf pat pehdejam laikam praktiseja tikai diwi ahrsti, kureem, ja eewehro wehl to, ka pa wisu apkahrtni werstju 40—50 leelà attahkumà naw neweena ahrsta, nemaf nebij eespehjams wisus pazientus peenemt, kadehł pehdejee bij speesti padomu meklet pee „brihnumneekeem". Tagad te apmetees treschais ahrsts, Dr. Kalninsch. Par to no sirds japreezajahs, jo zerams, ka mahzitu ahrstu skaitam wairojotees pamasam eeweesisees ari pee schejeeneescheem weseligaki usskati par ahrstneezibu un „brihnuma dakteri" ees masumà. Laiks ari buhtu! (D. L.)

Widseme.

No Widsemes. Pagasta amata wihru wehleschanas. Nu atkal peenahzis laiks, kur pagasta amatu wihri teek pahrwehleti. Schahdas reises tad ari pa wezam paradumam nemehdf pahreet bef trokschna. Katrà pagastà arween atrodahs laudis, kuri „goda dehł" kahro pehz kahda amata. Ja tahdi nu reis tikuschi amatà, tad tee wehlak no ta ne katrreis grib labpraht schkirtees. Jasaswejo balsis, lai isnahktu wajadsigais skaits. Wehleschanahm tuwojotees, amatu kahrotaji wisgaram, bet wiswairak krogôs, balsotajeem luhko parahdit kahdu usmanibu, lai tos tahdà wihsè dabutu uf sawu pusi. Galu galà tatschu teek ismaksats uf nahkoscheem amata wihra gadeem. Tapat ari mehdf rihkotees pretineeku puse, kura wezos amata wihrus grib „gahst", lai tad paschi waretu stahtees winu weetà. Jo tuwak wehleschanu sahkums, jo wairak teek ismaksats. Wehleschanu deenâs krogi gan teek tureti zeeti, bet tas ween wehl laudis newar atturet no peeschuhposchanahs. Sinamas personas jau eepreeksch ir apgahdajuschahs ar schnabi un t. t. un paschà wehleschanu deenà eet atkal schuhposchana wakà. Tahdà stahwokli tad ar stipri eesiluschahm galwinahm sawehl amata wihrus. Tai pusei, kurai naw isdewees sawus usstahditos kandidatus eespeest amatôs, nu ir atkal lihdsekłis rokà, kà semneeku leetu preekschneezibai eesneegt suhdsibu, pehz kuras amatu wihru wehleschana naw notikusi lukumigi. Beeschi tahdôs gadijumôs noteek pahrwehleschana. Bet ko tas lihdf darba strahdneekam nokawet deenas un pee tam wehl sawas kapeikas notehret? Ja rihkotos ar apdomu, tad tatschu weenas reisas weetà nebuhtu jastaigà wairak reises. Deesgan maf pagastu, kur kas tamlihdsigs noteek. Noteek pat pluhkschanahs, pehz kam atleek darba ahrstam un teesahm. Kaut jel tahdas nebuhschanas pehz eespehjas ahtri masinatos! —b—

No Burtneeku esara. Ir wispahrigi pasihstams, ka Burtneeku esaram naw augstu wilnu. Tatschu pa pehdejahs wehtras laiku, kura plosijahs nakti no 9. uf 10. Oktobri, uhdens bij pahr krasteem pahrzehlees un semaki gulofchahs pławas werstim tahłu pahrpluhdinajis. Leelisku skahdi negaiss padarijis mescheem, salausdams un no saknehm israudams neskaitamus kokus. — Sweja pehdejâs nedełâs ir bef sekmehm: laimejahs iswilkt tikai retus suschus ar lihdakahm no neeewehrojama smaguma. — Kartupeku rascha esara apkahrtnê schogad bij łoti isdewiga. No puhra sehklas dabuja ne masak kà desmit puhrus augłu eewahkt. — Semes eearschana un labibas kulschana eet uf beigahm. Tà ka lini bij slikti paauguschi, tad winus isstrahdahs pahra nedełâs, pehz kam semkopjeem eesahksees ihsts „brihwlaiks". Raschas sinâ pagahjuschais gads apmeerina. Pawahjo linu un rudsu weetà meeschi un ausas isdewa lepnus birumus. — Sewischku wehribu esarmaleeschi peegreesch peensaimneezibai. Seernitschu atwehrschana pehdejôs peezôs gadôs stahw uf deenas kahrtibas. —

No Neretas. Putnu eenaidneeks. Uf to wairs nebuhs sewischki jaaisrahda, zik derigi semkopjeem dseedataji putni, it sewischki melnee strasdi. Daudsreis wisi semkopja puhlini buhtu weltigi isnihdet kaitigos kukainus augłu koku dahrsôs un pat tihrumôs, ja winam nenahktu palihgà schee Deewa dotee labdari. Tadehł katra semkopja peenahkums, ja winsch negrib pats sewi postit, schos labdarus pehz eespehjas kopt un saudset. Bet deemschehl atrodahs zilweki, kas to neeewehro un weenigi garu laiku kawedami, isschauda leelà mehrà schos semkopju draugus. To scho rindinu rakstitajam gadijahs redset, ejot kahdu swehtdeen pa leelzeku no „Orek" krogus uf Neretas sudmalahm, eepretim schejeenes S. mahjahm. Pee minetahm mahjahm „Susejà" eetek „Salata", kuras eeteka ir plascha un stipri peeaugusi needrehm. Schinis needrês pret wakaru bij salasijees milsigs bars melno strasdu, kuzus kahds wihrs, stahwedams upmalà paslehpees aiss sehtas meeteem, nadsigi apschaudija. Newainigee putnini pee katra schahweena pazehlahs gaisà, bet drihf atkal laidahs semè un beesà puhli laidahs pahr needru wirsu, lihdf atkal tos jauns schahweens isklihdinaja. Nadsigais schahwejs ihsà laikà isschahwa wairak reischu.

— Kà dsirdams, tad schejeenes Kesteru skolas **skolotajs W. Reguta kgs** nodomajis schejeeneeschus atstaht, aiseedams tahlakisglihtotees musikà. Ar R. kunga aiseeschanu schejeeneeschi daudf ko saudè. Draudse pasaudè labu ehrgelneeku, skola stingru skolotaju un dseedataji kreetnako dirigentu. „Ne pee weena naw tik weegli eemahzitees dseedat, kà pee Reguta kga," saka dseedataji un — „Brihnums, zik tee Nereteeschi janki dseed!" eesauzahs ahrpagastneeki, noklausidamees R. kga wadito koru dseedaschanà, gan isrihkojumôs, gan basnizà. Tas wiss leezina, ka R. kgs bija ihsts dirigents, kas kehrahs pee dseedaschanas ar mihlestibu un dedsibu. Ari kà skolotajs R. kgs bij tahlu pasihstams. Wina laikà Kesteru skola eeguwa plaschu eewehribu un tika stipri apmekleta ari no ahrpagastneekeem. Tadehł issaku Reguta kgam sche siltu paldees par wisu lihdschinejo un nowehlu winam turpmakà darba laukà kreetnakahs sekmes! M. M.

No Oberpahles raksta „Olewikam": Schejeenes Lustiferes pagastà 30. Septembri notika **pagasta wezakà wehleschana.** Eewehleja Pihri mahju ihpaschneeku Juhanu Saar'u. Pehz eewehleschanas jaunais pagasta wezakais usrunaja wehletajus: „Pee mums weenmehr bijis paradums, ka pagasta wezaki pehz eewehleschanas dod „lihkopus"; ari es scho eeraschu negribu atmest. Es seedoschu 10 rubłus lihkopeem, bet wezai eeraschai apgehrbschu jaunus swahrkus ar to, ka reibinoschu dsehreenu weetà trihs pagasta skolahm katrai likschu eestahdit pa diwahm ahbelehm (1 rbl.) un katrai skolai preeksch seemswehtku eglites doschu pa rublim, preeksch pagasta nama apstelleschu laikrakstu un atlikuscho naudu doschu pagasta nabageem par labu." Isglihtibas draugi preezajahs par jaunà pagasta wezakà pawehstijumu. (B. W.)

No Mahlpils raksta „Rig. Rundsch.", ka Mahlpils muischas ihpaschneeks Aleksanders v. Grote kungs sawâs sudraba kahsâs saweem Mahlpils-Witenes pagasteem par labu dahwinajis 2000 rbł. leelu kapitalu, kura zinses ik gadus isleetojamas preeksch neredsigo un kurlmehmo behrnu skoloschanas waj dseedeschanas lihdsekłu apgahdaschanas ihpaschôs slimibas atgadijumôs un wajadsibâs. Tik pat leelu kapitalu v. Grote kungs dahwinajis ari sawam Naukscheenes pagastam.

No Sezes „D. L." sino: Altenawas pagasta Kurinu mahjâs Oktobra 9. d. nakti notizis schausschaligs **breesmu darbs.** Minetà wakarà mahjas ehrbegis sahka degt. Sasrehjuschee laudis uguni tiktahl noglabba, ka istaba nenodedsa pawisam. Tomehr, kà likahs, ugunij par laupijumu bij krituschi saimneeka seewa ar diwahm meitahm, jo tahs apbeguschas guleja sawâs gultâs. Saimneeka nekur neredseja. Tas ap pulksten septineem bij aisgahjis uf Daugawu murdus likt. Tà ka winsch neeeradahs mahjà, tad łaudis gahja winu meklet. Daugawmalà stahwoschà buhda bij tukscha, laiwa bij aisbraukta. Buhdà atradahs tikai saimneeka kaschoks un ahrà bij redsami diwi ugunskuri. Schos ugunskurus pahrmeklejot israhdijahs, ka tee bij sakrauti uf asinspelkehm. Schis apstahklis modinaja aisdomas, ka te notizis breesmu darbs. Nu lihki mahjà ari tuwak tika apluhkoti, pee kam israhdijahs, ka nelaimigahs newis zaur uguni bij dabujuschas galu, bet zaur slepkawu rokahm. Gultas maisi bij peetezejuschi ar sarezejuschahm asinim, mahja azim redsot tikai tadehł bij tikuse aisdedsinata, lai slepkawibu apslehptu. Mahjà bef nokautahs dsimtas wehl dsihwoja saimneeka tehws ar otro seewu un ap 15 gadu wezu meitu. Saimneeka deenestneeze gulejuse klehtî. Neweens nekahda aisdomiga trokschna neesot dsirdejis. Tikai saimneeka tehws usmodees no duhmeem un sahzis sawas mantas glahbt. Jf saimneeka gala nosuduschi rewolwers un flinte. Ari skaidras naudas nekur newareja atrast. Klehtis bij wakà un atslehgas nosuduschas. Lihdschim pasuduschais saimneeks wehl naw atrasts, tapat par noseedsneekeem wehl nekas naw issinats.

No Jurjewas. Nepateesi leezineeki. „Nordl. Ztg" sino, ka Rigas apgabalteesas kriminalnodaļas delegazija tur noteesajusi diwus semneekus uf aisstuhtischanu uf Sibiriju, tadehł ka tee nepateesas leezibas doschanu peekopuschi kà amatu. Wineem par nepateesas leezibas doschanu teesas preekschà bijusi ihpascha nosazita takse. Kaserizkas pagasta raksiwedis teesas preekschà issazijis, ka weens no apsuhdsetajeem Kuks, par leezibas doschanu pagasta teesà lizis aismaksat 3 rbł. un semneeku wirsteesà 10 rbł.; par tahdahm leezibahm, kuras leezineekam teesas preekschà jaapsweh, winsch lizis aismaksat 25 rbł. Jswilkums if Kaserizkas pagasta waldes grahmatahm israhdijis, ka schis „leezineeks" pehdejôs trihs gadôs dabujis 32 pawehstes no daschadahm teesahm, kas winu aiszinajuschas par leezineeku. Otrs apsuhdsetais, Perli, tajà paschà laikà dabujis 24 tahdas pawehstes. Schajà skaità wehl neesot eeskaititas weetejas pagasta teesas pawehstes un tee gadijumi, kurôs abi „leezineeki" bef pawehstehm atnahkuschi teesas preekschà. Tikai pehdejà laikà wini wairs nedabujuschi tikdaudf pawehstes, tadehł kà teesahm wini bijuschi jau pasihstami kà nepateesi leezineeki un winu leezibas wairs netapuschas eewehrotas.

Kurseme.

Par Kursemes kameralwaldes nodokłu-eemaksaschanas pahrrausibas, kà „Tehw." sino, ir dibinats ihpaschs amats preeksch krona-saimneeku ispirkschanas naudas eekaseschanas pahrraudsibas. Schim amatà eezelts cand. rer. merc. E. Kahnels un nupat lihdf ar wehl kahdeem kameralwaldes eerehdneem nosuhtits uf Jaunjelgawas aprinki, pahrluhkot tureenes krona-mahjas. Eerehdni sewischku eewehribu peegreesihs saimneezibas-weschanai un turpmak ispirkschanas-naudas pagarinajumus un ari pamasinajumus dabuhs tikai tahdas mahjas, kur saimneeziba neseko weenigi tehwu tehwu gudribahm un teek palaistas, bet atweeglinajumus peeschkirs tikai teem saimneekeem, kas sawas mahjas zihtigi un pareisi kopj un tomehr nespehj nolihdsinat maksajumus. Schahdus waldibas-eerehdnu eeskatus jaatsihst weenigi par pareiseem, jo nekahdà wihsè neder tahdus zilwekus pabalstit, kas negrib uf preekschu eet.

Kursemes gubernators kambarkungs D. D. Swerbejews, kà „Kurf. Gub. Awises" sino, schimbrihscham atrodotees Berlinè.

Atlaists no amata uf pascha luhgumu, slimibas dehł, Kuldigas pasta-telegrafa kantora preekschneeks kolegiju padomneeks Rosenbergers ar wina amatam peederigu mundeeru. (K. G. A.)

Apstiprinati uf 3 gadeem, sahkot no sch. g. 8. Oktobra par Leepajas Nodokłu Waldes wezako Friedrichs Rerichs un par kandidatu uf scho amatu Lúi Mellwille. (K. G. A.)

Atlaists no amata uf pascha luhgumu wezakais kandidats uf teesleetu amateem pee Jelgawas apgabala teesas gubernas sekretars Pauls Fogels. (K. G. A.)

Tschinà paangstinats par kolegiju asesoru Jelgawas Gubernas zeetuma preekschneeka palihgs Schotkewitschs. (K. G. A.)

Eezelts par Winizkas apgabala goda meera teesnesi Jelgawas-Baukkas meera teesneschu sa pulzes preekschsehdetajs ihstens walsts padomneeks Abasa. (K. G. A.)

Wina ekselenze Kursemes gubernatora kungs pawehlejis „Kurf. Gub. Awisês" eespeest no Ewangeliskas-luteranu Generalkonsistorijas isstrahdatos noteikumus par Latweeschu wahrdu rakstischanu ar Kreewu burteem pee basnizas grahmatu weschanas. Schee nosazijumi apstiprinati no Eekschleetu Ministra kga 30. Martà 1898. g. Pee tam gubernatora kgs no sawas puses atsihst par eeteizamu, lai ari pagastu waldes sastahdot familijas listes un zitus rakstus turetos pee scheem nosazijumeem. Nosazijumôs ar peemehreem rahdits, kà jaraksta Kreewu burteem Latweeschu skani un paschskani. Rakstot par kreewisku Latweeschu ihpaschwahrdus sakuli (nominatiwà) galotnes: s, is, us, als nemaf neteek rakstitas. Seeweeschu wahrdôs galotne „e" teek rakstita ar „a". Tad seko garsch faraksts seeweeschu un wihreeschu ihpaschwahrdu.

Ekfschleetu Ministerija sch. g. 29. Julijâ apstiprinajusi II., III. un IV. puhra kases statutus. (K. G. A.)

No Leepajas. Leelifkâ wehtra, kas sche plosijahs nakti no 12. uf 13. Oktobri un nahkoschâ deenâ pahrwehrtahs par auku, nodarijusi posta un daschadu saudejumu ne masumu. Tikpat paschâ pilsehtâ, kâ ari jo sewischki pilsehtas nomalês, nolausti wairak koku, apgahsti sehtas un schogi, noplehsti wezakahm ehkahm jumti, nolausiti augku kokeem sari, Turku maises pahrdotawâ eelausta leelâ loga ruhts u. t. t. Zik auka bijusi neganta, noskahrstams no tam, ka daschi zilweki tapa uf eelas pasweesti. gar semi, kahds ormanis nosweests no bukas un kahdam zitam ormanim apsweesti rati ar wisu sirgu. Tâ ka auka puhta no seemeku wakareem, tad pa ostas kanali tik daudz uhdens sadsihts Leepajas ejerâ, ka tas tagad leelisku uspluhdis, un wisa wina apkahrtne atrodahs sem uhdens. Ari pilsehtas deenwidus dakâ uhdens sneedsahs daschâs weetâs jau tihri lihdz namu sleegschneem. Pilsehtas kautuwe appluhdusi bes mas atkal tapat, kâ pehrnâ rudeni reis pa leelifkas wehtras laiku. — Waj un zik nelaimes no aukas uf juhras buhs pastrahdats, naw wehl sinams, bet jadomâ, ka masums gan jau nebuhs. Schejeenes juhrmalâ nostalotas un aisnestas projam wairak masgaschanahs buhdas.

— **Schauschaligs nelaimes atgadijums.** Pirmdeen 11. Oktobri, ap pulksten 9 no rihta, notika schejeenes Hagena un Soldana kapseku fabrikâ „Folga" schauschaligs nelaimes atgadijums. Proti, kahds maschinista mahzeklis, wahrdâ Frizis Korwe, kad tas patlaban gribeja uslikt nokrituscho dsenamo silsnu uf kahdu riteni, tapa no ritena aiskerts un wairakkahrtigi greests un sweests ritenim apkahrt, pee kam tas schauschaligâ kahrtâ tapa sadausits un salausits. No maschinas beidsot atswabinats, tas jau zelâ uf pilsehtas slimnizu nomira. Nelaimigais bija tikai kahdus 18—19 gadus wezs jauneklis un atstahj slimigu, nabadsibâ dsihwojoschu mahti, kuras winsch bijis weenigais dehls un gahdneeks.

— **Kahrlis Heinrichs Springers †.** Pirmdeen 11. Oktobrî — ap pulksten 3 pehz pusdeenas nomira schejeenes „Wittes un Hückes bahrinu nama" senakais, ilggadejais skolotajs, inspektors un direktors — Kahrlis Heinrichs Springers, gandrihs pilnus 88 gadus wezs. No dsimuma nelaikis bija ahrsemneeks un pehz sawas isglihtibas skolotajs. Dsimis 1811. gadâ Kenigsbergâ, winsch wehl it jauns, tikko 27 gadus wezs, eezelojis Kursemê un peenehmis Durbê ehrgelneeka weetu, kur sabijis gandrihs weselus 20 gadus. 1857. gadâ nelaikis tapa aizinats uf Leepaju pee bahrinu nama skolas — pirms par skolotaju, pehz par skolas inspektoru un beidsot par wisas schihs eestahdes pahrsinataju un waditaju jeb direktoru, waj kâ schejeeneeschi saka, par „bahrinu tehwu". Sahkot no 1891. gada nelaikis nebija wairs nekahdâ deenestâ, pawadidams muhscha pehdejos gadus brihwê un usturedamees no pensijas, ko dabuja ismaksatu no bahrinu nama waldes jeb kuratorijas par sawu 42 gadu ilgo kalposchanu pee schihs eestahdes. — Pee daschahm schejeeneeschu aprindahm aisgahjuschais paleek jo mihlâ peeminâ.

— **Leelifks mantojums.** Pehrnâ gadâ sinojam ap scho laiku „Latweeschu Awisês" par schejeenes „Wittes un Hückes bahrinu nama" simts gadu pastahweschanas swehtkeem, pee kam ari pastahstijam schahs eewehrojamahs eestahdes dibinaschanas wehsturi: ka diwi zeeniti Leepajneeki, Witte un Hücke, preeksch wairak nekâ 150 gadeem norakstijuschi testamentâ ap 135 tuhkstoschi rubku Leepajas pilsehtai, kura summa tad tapusi likta uf augkeem, lihdz ta tiktahl pawairojusehs, ka pehdigi — 1798. — bijis eespehjams nodibinat mineto eestahdi. Tagad waram sinot, ka Leepajas pilsehta nahkoschâs deenâs kkuhs atkal par kahda zita, wehl jo leelaka mantojuma weenigo manteneezi. Proti, nupat aispagahjuschâ nedelâ sche nomiruschais tirgotajs Adolfs Reifshoffs norakstijis wisu sawu kustinamu un nekustinamu mantibu Leepajas pilsehtai, ar to nosazijumu, ka ta isleetojama audsinaschanas eestahdes un brihwskolas dibinaschanai preeksch schejeenes nabadsigu pilsonu behrneem — tikpat puiseneem, kâ ari meitenehm. Jaundibinamâ eestahde sauzama par „Adolfa un Emilijas Reifshoffa dibinajumu". Zik leela schi pilsehtai nowehletâ mantiba ihsti ir, naw schimbrihscham wehl skaidri nosakams, jo tikai schinis deenâs — 19. Oktobrî — taps testamente taisita augschâ; bet tikdaudz gan wehrojams, ka buhs labi wairak par 200 tuhkstoschu rubku; tâ tad stipri prahwaka summa, nekâ sawâ laikâ pilsehtai norakstitais Wittes un Hückes dahwinajums. Ja eewehrojam, zik daudz labuma Leepajas pilsonu gimenehm nesuse schi lihdzschinejâ labdaribas eestahde, tad nopratisim, ka no nahkamahs eestahdes sagaidami Leepajneekeem wehl daudz leelaki labumi.

— **Nelaimes atgadijums.** Otrdeen 12. Oktobrî schejeenes kara-ostas rajonâ notizees schausmigs nelaimes atgadijums. Proti, minetâ deenâ — ap pulksten 7 wakarâ — iszehlees kahdâ strahdneeku barakâ ugunsgrehks, pee kam ari, kâ dsirdams, atraduschi breesmâs galu diwi behrni.

— **Basnizas aplaupischana.** Atkal jau Leepajâ isdarita kahda sche wisai parasta noseedsiba — basnizas aplaupischana. Scho reisi aplaupita tikuse schejeenes Wahzu draudses Sw. Trihsweenibas basniza, kur kaundari nakti no 12. uf 13. Oktobri eelaususchees pa logu, kas atrodahs wirs sahnu eejas durwim un tad nehmuschees atlaust un usmuhket gehrbkambara durwis, basnizas pagrabu, kâ ari wisas kastes un kastites, kas glabajahs gan gehrbkambarî, gan ari paschâ basnizâ. Sagki, kâ redsams, tihkojuschi peekluht basnizas selta un sudraba traukeem un ziteem dahrgumeem, kas basnizâ top islikti tikai pa deewkalposchanas laiku, bet zitadi top usglabati sewischkâ, ar dselsu restiehm aissargatâ gehrbkambara welwê, kur tee tomehr dselsu durwis naw spehjuschi uslaust un tâ tad, neko sewischki neeguwuscheem, teem wajadsejis aiseet pehz wiseem leeleem un leekeem puhlineem ar tihri tukschahm rokahm. — Pehdas noseedsneekeem naw wehl schimbrihscham sasektas. L.

No Leel-Eezawas. Slimniza. Kâ no masa pasahkuma ar laiku attihstahs prahwa un swehtiga cestahde, redsams pee schejeenes no grahfa L. Pahlena eerihkotahs un usturetahs slimnizas. No pahris schaurahs un neehrtahm istabahm wairak kâ pahri desmit gadu laikâ schejeenes slimniza kluwusi pee glihtas, plaschas un pehz jaunakeem pagehrejumeem eerihkotas ehkas. Slimnizas pamata akmens likts 16. Aprilî 1898. g. un ta eeswehtita sch. g. Augusta mehnesî. Slimnizai ir 16 pilnigi eerihkotas gultas un wiss wajadsigais apkopeju skaits. Sahles, kâ ari ahrsta padomu dabun par welti wisi, kas strahdâ Eezawâ, tapat ari wisi ziti, kas peeder pee Eezawas pagasta, isnemot tikai pehdejâ laikâ mahju ihpaschneekus un arendatorus, kureem sahles neteek par welti dotas. 14 gadu laikâ (no 1885—1899) slimnizâ bijuschi 2108 slimneeku, tas isnahk par gadu 150 personu. Eedsihwotaji peeschkir slimnizai leelu ustizibu un ir loti pateizigi winas nodibinatajeem. (K. G. A.)

No Tukuma un apkahrtnes. Pilsehtas uskopschana. Pehdejâ laikâ Tukums, kâ godigs pilsons, sahzis apwilkt tihrakas drehbes un tapis daudz glihtaks. Jannâ pilsehtas walde nolehmusi dibinat weselibas pahrluhkoschanas komisiju, kuras jaskatahs uf to, waj wisur walda tihriba, un beeschi jarewidê pagalmi un eelas. Tapat tapschot eezelti gakas pahrluhki uf tirgeem, lai laudim netaptu pahrdota nelaba gaka, jo daudzreis nahzis preekschâ, ka nekreetni un tumschi laudis pahrdewuschi ari krituschus jeb sprahguschus lopus, ar ko it sewischki nodarbojuschees schejeenes Schihdini. Kâ dsirdams, tad ari pee mums eewedischot gakas stempeleschanu, tapat kâ Rigâ. Ari eelu apgaismoschanas sinâ taps eewesta labaka kahrtiba. Jazerê, ka jaunee pilsehtas tehwi un labklahjibas weizinataji gahdahs ari par to, ka muhsu pilsehta eeguhtu swehtdeenas meeru, kas lihdzschim gandrihs it nemaz naw eewehrots, jo muhsu Schihdini-weikalneeki dsen pa swehtdeenahm loti labi pelnu, pawesdami uf schahdu grehzigu darbu ari kristigos. Waj tad Tukuma pilsoni newaretu tapat kâ Jurjewas eewest swehtdeenas atpuhtu tirgotawu ihpaschneekeem un winu kalpotajeem? Sawâ sinâ mums, kristigeem, gan jamahzahs no Juhdeem, kâ buhs 3. baufli ispildit, jo sestdeenâs tu neredzesi neweena Schihda weikala atwehrta. Laiks gan buhtu to wisu wairak eewehrot un zeram, ka no tagadejeem pilsehtas tehweem mehs to ari sagaidisim.

— **Norihts makschkeres ahkis.** Mas-Puhschku mahju ihpaschneeka 2 gadus wezâ meitenite bija norijusi makschkeres ahki un kaut gan ahrsts bija wisadi mehginajees winu isdabut, tad tomehr bes sekmehm. Uf wina padomu behrnu noweda uf Rigu klinikâ, kur pee wina isdarija operaziju, pahrgreesa rihkliti un isnehma norihto ahki. Domajams gan, ka masâ nelaimigâ, kuras eelikta kallâ truhbina, neiszeetihs. Jauns peerahdijums un brihdinajums, ka behrnus wajaga wairak usraudzit, lai wini sawâ wakâ buhdami, neisdaritu nedarbus, par kureem breesmigi jazeesch.

— **Takseschanas komiteja,** kuras jaisspreesch atlihdsibas leelums par atnemteem semes gabaleem preeksch jaunâ Wentspils dselszeka lihnijas, 13. Oktobrî notureja sawu sehdi, kurâ peespreeda 75 kap. lihdz 2 rbl. par kwadratasi. Pilsehta dabuschot par sawahm plawahm no dselszeka sabeedribas ap 25,000 rbl.

— **Spitaligais.** Aiz nesinameem eemesleem schinis deenâs tapa atrasts uf eelas Tukumâ slims zilweks, kuru aisgahdaja uf pilsehtas slimnizu. Kad otrâ deenâ eeradahs slimnizas ahrsts un apluhkoja slimo, winsch atrada, ka tas bija spitaligs wiseelakâ mehrâ un ka wina slimiba bija tik tahli isplatijusehs pa wisu meesu, ka wairs nespehja nedz parunat, nedz nostahwet uf kahjahm. Kâ winsch atgadijees uf eelas un kur winsch lihdz schim bijis, ir grûhti issinat. Bet jadomâ, ka schis spitaligais buhs usturejees no zilwekeem neatschkirts un ka winsch atwests pilsehtâ un tur atstahts. Uf slimnizas ahrsta rihzibu spitaligais nogahdats uf spitaligo patwerfmi, pehz kam slimnizas un apkopeju leetas un apgehrba gabali, ar kureem bihstamais slimneeks nahzis sakarâ, tapuschi stingri desinfizeti. Wispahrigi atsihts, ka schi slimiba ir loti lipiga un bihstama un tomehr maz teek par to gahdats, ka tahdi laudis nedsihwotu brihwi starp zilwekeem. B.

Aiskraukles draudses dseedaschanas beedriba swehtdeen 10. Oktobrî noswinejusi sawus 30 gadu pastahweschanas swehtkus, sanembama ari no zitureenes daudz sweizinajumu un laimes wehlejumu. Aiskraukles muischas dsimtskungs barons Schulzs dahwinaja gawilneezei 100 rbl. preeksch naudas lihdzekku pawairoschanas.

No Dunawas (Ilukstes apr.). Muhsu krogeem, tapat kâ wiseem Kursemê, laikam gan jau pehdejais pastahweschanas gads, tapehz ischejeenes krogu waroni, it kâ gribedami krogu usdsihwei zelt swarigaku peeminu, rihkojahs sewischki dischen pa wineem. Sewischku eewehribu pelna scho waronu rihkoschanahs pa schejeenes Rahzenu krogu. Schis krogs atrodahs uf Daugawas krasta; tadehl pahrdaugaweeschu waroni, kureem krogu wairs nawa, nahk sche israhdit sawu waru, zitu augumus apstrahdajot ar nuhjahm un kulakeem. Schejeeneeschu starpâ ari nawa truhkums tahdu, kuri, kâ wini paschi mehdz leelitees, negrib israhditees par „kurbahm" pret aisdaugaweescheem. No tam nahk, ka sche pehdejâ wasarâ waj ik swehtdeenas noteek asinainas pluhkschanahs. Beidzamais leelais kautinsch notizis 26. Septembrî, kad bes zitahm nekahrtibahm bija ari wisi kroga logi isdausiti un krodseneeka mantas daschadi apskahdetas. Polizeja ussahkusi ismekleschanu schai leetâ, kahds darbs tai te schowasar nawa wairs pirmo reisi; tikai jawehlahs wispahriga meera labâ, kaut wainigee taptu reis stingraki soditi.

— 22. Septembra wakarâ uf Daugawas krasta pee tâ sauktâ Riteenu salas tilta nahwigi eewainots kahds schejeenes peedsihwotajs Stefanowitschs, kursch pehz daschahm deenahm Ilukstes slimnizâ nomira. Tam nakti no pelnas uf mahjahm ejot minetâ weetâ bija kahds usbruzis, to wispirms ar schahweenu eewainojis, tad ar koku pa galwu sitis un pehz tam raudsijis aiswilkt Daugawâ. Bet nelaimigais, wina nodomu nojausdams, sanehmis pehdejos spehkus, israhwees no sawa slepkawas rokahm un aisbehdsis uf tuwejahm mahjahm. Aisdomas kriht uf saimneeku B., kuru ari polizeja apzeetinaja. Tas ir dsihwojis ar Stefanowitscha seewu aisleegtâ satiksmê; bes tam wini abi bijuschi beesgan rosigi garnadschi, kâ to St. nahwei tuwojotees isteizis. Kreewans.

No Kuldigas. Jaunajai Latweeschu basnizai swehtdeen 3. Oktobrî, kâ „Gold. Anzeig." sino, swinigâ kahrtâ likts pamata akmens.

No Dignajas. Tumsibas darbi. Pee mums schai gadâ noteek neweens ween behdigs gadijums, kas nebuht neleek sajust preeku. Tâ scho pawasar bes wehsts pasuda Muzeneeku saimneeks Muzeneeks. Domaja, ka tas pats nonahwejees, bet wehlak tika atrasts Daugawâ. Waldiba atrada, ka tas ir launprahtigi nonahwets. Par wainigeem ir apwainoti nelaika tuweneeki. Wehlak, seena laikâ, no Jehkabstates brauzot, tika nosists, gandrihs bes dsihwibas zeka malâ nosweests Wahrnu saimneeks Garkis; tagad dsird, esot labaks. Wainigee tika tai paschâ nakti sakerti un apzeetinati. Bij kahdi no zeetuma isbehguschi arestanti. Tagad atkal wisu apkahrtni padara nedroschu pahris no Sibirijas isbehguschi kaundari, kuri pa schejeenes leelajeem mescheem slapstahs un usbruhk te weenam, te otram. Tâ meschargi Dahbols un Zaune, kuri teem usgahjuschi wirsû un gribejuschi tos sanemt, tika saschauti, pirmais paschâs kruhtis, tâ ka maz zeribas uf iswesekoschanos. Otrajam, kursch pabehdsis tahlâku, sneeguschas tik plezu diwas skrotis. Pehz tam gan zihtigi tika meklets pa mescheem un plawu schkuhneem, bet bes panahkumeem. Tagad atkal dsird, ka tee esot sasituschi diwas seeweetes, kuras gahjuschas zaur meschu. Ari lopu ganeem tikuschas atnemtas maises kulites. — Ari pa apkahrtejeem krogeem beeschi ween noteek kauschanahs un pluhkschanahs. J. s.

No Griwas. Dserschanas augli. Scheit 18. Septembra wakarâ kahdâ schenki iszehlahs strihdus un pehz tam kauschanahs, lihdz beidsot kahds tika tik breesmigi peekauts, ka uf weetas islaida garu. Ed.

No Jelgawas.

Deewakalposchanas Sw. Annas basnizâ no 20. lihdz 27. Oktobrim. Swehtdeen, 24. Oktobrî: 1) Lauku draudzê deewkalp. pulkst. 1/210 no rihta; spred. mahz. Heintzs. 2) Pilsehtas draudzê deewgaldn. pulkst. 1/28 no rihta; deewkalp. pulkst. 2 pehz pusd.; spred. mahz. Reinhards. 3) Behrnu deewkalp. reformatu basnizâ pulkst. 1/21; mahz. pal. Weissmanis. — Lauku draudzê ussaukti: Jahnis Schuhmans ar Juliju Annu Muhrnik; Jahnis Dambe ar Liseti Matildi Neiman; Jahnis Aschmans ar Kati Kruhm; mirušchi: Kristaps Pelzs, 62 g. w.; Anna Dombrowsky, 66 g. w.; Johanna Milda Zelm, 3 n. w.; Pehters Dalbinsch, 57 g. w. — Pilsehtas draudzê ussaukti: Jahnis Walters ar Lawisi Birsneek; Jahnis Schuhmans ar Juliju Annu Muhrnik; Adams Strasds, f. Strazdinsch, ar Emiliju Aneti Neiman; Ansis Markewizs ar Greetu Balod; Martinsch Kenga ar Darti Luhschna; Dihrikis Maisits ar Antoniju Grünwald, dsim. Worms; Dahwus Neilands ar Annu Mariju Behrsin; mirušchi: Lihse Schalin, 74 g. w.; Andrejs Neibergs, 58 g. w.; Kristine Adam, 69 g. w.; Jahnis Schwarzs, 8 m. w.; Kristaps Pawars, 7 d. w.; Schanis Kalninsch, 15 g. w.; Arwids Hanschkinewizs, 7 n. w.

Dahwanu preeksch jaun. basnizas eenahzis no deewgaldneekeem — 15 rbl., tad wehl no A. A. kdses — 5 rbl. un no Brankschewiz kdses — 20 rbl.

Glesnu isstahde. Muhsu mahksleneeka Waltera glesnas, kâ „Kurl. Gub. Aw." sino, tikschot isstahditas „Kruschokâ". Eenehmumi no isstahdes nahkschot par labu Jelgawas realskolas masturigeem skoleneem. Ari Walters, pirms sawas eestahschanahs Keisariskâ Mahksla Akademijâ, bijis Jelgawas realskolas audzeknis.

Usbrukumi. Otrdeen 12. Oktobri ap pulksten 12 wakarâ schejeenes laiweneeks K., atstahdams sawas peelahdetahs laiwas Leelupê, gahjis pa Rigas schosejn pastaigatees, lai tur isgaisinatu eetaisito schwinguli. Tur tam nejauschi usbrukuschi diwi nepasihstami tehwini, kas to gar semi pagahsdami tam ar nasi faduhruschi abjus plezus un galwu; pee tam usbruzeji laiweneekam atnehmuschi naudas maku ar 18 rubkeem un sudraba kabatas pulksteni, wehrtibâ 15 rublus un tad aisbehguschi, atstahdami eewainoto gukam. Pehz tam laiweneeks uszeldamees aisskrehjis uf Waldekmuischu un tur sauzis pehz palihga, lai to atwedot atpakaļ uf Jelgawu, jo schis wairs nespehjot pahreet mahjâs. Muischu kalpi, sirgu eejuhgdami, to ari atweduschi uf polizeju, no kureenes tas tizis eeweetots slimnizâ un tur tam drihsumâ tikuse sneegta ahrstu palihdsiba. Kâ dsirdams, tad eewainojumi esot wahrigi un paeeschot isgaks laiks, kamehr laiweneeks tikschot pilnigi iswesekots. Usbruzeji tikuschi otrâ deenâ apzeetinati un polizejâ nowesti tee saukuschees par B. un S. Par usbrukumu tizis usnemts protokols. — Tahs paschas deenas wakarâ ap pulksten 10 pa Rigas schosejn brauzis uf mahjahm Rahtslauku 174. mahjas eebuhweetis ar sawu seewu un zetortajâ werstê no Jelgawas mehnescha gaischumâ schosejas malâ aiz akmenu kaudzes tee nejauschi eeraudsijuschi paslehpuschos wihreeti. Tuwak peebrauzot sweschais uszehlees un nostahjees schosejas widû sirgam preekschâ. Eebuhweetis nu redsedams, ka labi nebuhs, panehmis no rateem paprahwu bosi un to gaisâ pazeldams un sirgam kreetni saschaudams brauzis sweschneekam garam. Te azumirkli norihbejuschi trihs schahweeni, pee kam weena rewolwera lode norahwuse eebuhweetim labahs rokas pirkstu, kurâ tas bosi turejis, otra lode eesskrehjuse seewai rokas stilbâ un treschâ lode nodrahsuse seewai waigu, tâ ka tur leela rehta palikuse par sihmi. Bet tâ ka eebuhweetim sirgs bijis labs skrehjejs, tad tee par laimi no usbruzeja aplaupischanas noluhka isbehguschi. Pilsehtâ eebraukdami tee uf polizeju likuschi sastahdit par notikumu protokolu; usbruzejs bijis nepasihstams un pehz auguma prahws wihreetis. Eebuhweescha seewa tikuse tuhlit nowesta uf slimnizu. Beidzot japeemin, ka eebuhweeti wehl tai paschâ wakarâ gaidijuschi mahjâs trihs nepeeauguschi behrni, bet tee sawus wezakus sagaidijuschi tikai otrâ deenâ pahrbrauzam un pee tam abjus gruhti eewainotus. — Zetortdeen 14. Oktobrî wehlâ wakarâ schihdu glabsneeks Ferke braukdams mahjâs no laukeem netahlu no Jelgawas Rigas schosejas malâ satizis preti nahkam diwus klejonus, kas tam tuhlit usbrukdami to stipri sasituschi un tam israhwuschi if kabatas naudas maku ar 9 rubkeem un daschahm kapeikahm. Pehz tam usbruzeji aisbehguschi un atstahjuschi eewainoto sawam behdigajam likteni. Par notikumu tizis usnemts protokols un pehz usbruzejeem nopeetni klauschinajot. —.—

Negehlu darbi. „Rischkij Westnik" raksta no schejeenes par schahdu notikumu, kas teitan nesen notizis: Schihdu fuhrmanis Wulfons braukâ pasascheerus wesdams starp Jelgawu un Baufku un teitan atbrauzis tas arweenu apmetees kahdâ eebrauzamâ weetâ, sawus sirgus usbarot. Tâ pehdejo reisi teitan usturotees wina sirgi tikuschi sagifteti, kâ domâ, no wina konkurenteem, kas ari braukajot starp Jelgawu un Baufku. Minetais fuhrmanis, nemaz nemanidams, ka wina sirgi sagifteti, isbrauzis no schejeenes un kad jau apmehram 15 werstes nobrauzis, wina diwi sirgi uf zeka peepeschi pakrituschi un bijuschi uf weetas pagalam un tapat nobeidzees ari treschais gabalinu tahlak. Fuhrmanis palizis uf zeka bes newena sirga un bes jebkahdeem lihdzekleem. —.—

Nosodits. Zeturtdeen 14. Oktobri schejeenes Apgabala teesâ tika isteefata prahwa par kahdu eewehrojamu kramplausi G., kas wairak reises isgahjuschâ seemâ isdarijis atklehgu uslauschanu un daschadas sahdsibas. Spreedums skaneja: 3½ gadus arestantu rotâ un wisu teesibu saudeschana. —.—

Neisdewees kehreens. Isgahjuscho nedeku weenu deenu kahds schejeenes sulainis Leelajâ eelâ T. restorazijâ bija neweenam nemanot pakehris leelu summu — 600 r. skaidras naudas, ko kahds bagats weesis tur sehrsdams bija aismirsis un tad dewees uf preeku weetahm, tur kreetni izlihgsmotees. Bet weesis par aismirsto naudu bija atzerejees un ar polizejas palihdzibu mentschigais naudas kehrejs tika drihsumâ kahdâ preeka weetâ atrasts un apzeetinats un ko domajeet? pa 5—6 stundahm tas jau bija izlihgsmojis 190 rublus no pakertahs naudas. Bet par naudas atradumu un sweschas mantibas isschkehrdejumu tika usnemts protokols, pee kam lihgsmineekam nu buhs daschi mehneschi janosehsch klusumâ un japahrdomâ pagahjuschahs lihgsmibas deenas. —.—

Sadedsis behrns. Zetortdeen 7. Oktobri Ehrgla muischinâ uf dambja notizis schahds behdigs atgadijums: Kahda remihtneeka seewa uf pilsehtu aiseedama, atstahjusi mahjâs sawu 7 gadus wezo meitinu, kas weena pate istabâ palikdama un tur darbodamahs, ari aisdegusi lampu; bet ta zaur kahdu atgadijumu apgahsusehs un apslehpusi meitinai drehbes ar petroliju, pee kam tahs ari aisdeguschahs. Mahtei mahjâs pahrnahkot, behrns jau bijis tik loti apdedsis, ka pehz daschahm stundahm izlaidis garu. —.—

Wisjaunakahs sinas.

Kreewu telegr.-agentura.

Maskawâ, 18. Oktobri. Maskawas slepenpolizeja meklê pehz aisrahdijumeem if Pisas (Italijâ) dimantu sagli, kursch Benkendorfa kundzei nosadzis daschadas dahrgas leetas apm. 100,000 rubku wehrtibâ. Domâ, ka saglis aisbehdzis no Italijas uf Kreewiju. Sagto leetu usrahditajam izsolitas 3000 markas.

Darmschtatê, 29. (17.) Oktobri. Winu Majestetes Keisars un Keisareene kopâ ar leelherzogu un ta laulatu draudzeni eeradahs schê no rihta, peenehma wairak personas un apmekleja daschas pahrdotawas. Wakarâ atgreezahs uf Wolfsgartena pili.

Berlinê, 28. (16.) Oktobri. „Nordd. Allg. Ztg." laisch klajâ rakstu par flotes jautajumu, isskaidrodama, kâ Wahzu flote buhtu stiprinama: treschâ eskadrona no jauna jasarihko, zeturtâ jagahdâ nowezojuscho kugu weetâ. Bes tam wehl jasarihko seschi leeli kreiseri preeksch tahleem brauzeneem. Pirmôs trijôs gadôs peepatureks senakos buhwes terminus. Ik gada ussahks buhwet trihs leelus lihnijas kugus waj leelus kreiserus un sinamu skaitu masaku kugu. Par buhwehm isees katru gadu 60—85 milj. marku; ziti weenreisigee isdewumi buhschot ap 9—12 milj. marku.

Londonâ, 29. (17.) Okt. Kara ministrijâ walda dsiti nospeests prahts, tapehz ka no Natalas peenahkuschas launas sinas. Schihs apslehpa lihdz parlamenta slehgschanai. Pateesibâ azumirkli Angku koloniju leelakâ daļa Deenwid-Afrikâ atrodahs Buhru rokâs. Semes atlikuschâ daļâ draud izzeltees dumpis, kuru Angli tagad spehj nomahkt tikai ar stipru roku.

Berlinê, 30. (18.) Oktobri. Saksijas prinzis Friedrichs Augusts, printscha Georga wezakais dehls un turpmakais Saksijas trona mantineeks, medibâs kritis no sirga, pee kam galwas kaulu eebragats un smadzenes satrizinatas.

Parisê, 30. (28.) Oktobri. Awise „Rappell" sino: Kehninsch Meneliks ar 40,000 kara wihreem dewees uf Tigres apgabalu, kâ saka, lai tur nodroschinatu sawu waru.

Româ, 30. (13.) Oktobri. Awise „Italie" apgalwo, ka winas sina par dokumentu sahdsibu if general-schtaba pateesa. Dokumenti sihmejahs uf Austrum-Alpu apzeetinajumeem.

Londonâ, 30. (18.) Okt. Sino, ka generalis Weits mehginot atkahptees uf juhras peekrasti. Buhri, kuri pilnigi aplenkuschi Ledismitu, grib aiskawet scho atkahpschanos. Londonas kara walde peekriht Weita atkahpschanahs nodomam, tapehz ka weenigi tâ eespehjams isbehgt no smageem saudejumeem. — Walodas ispaustas, ka Meskinga padewusees bes nosazijumeem.

Kugneeziba.

Sinas par Latweeschu kugeem. Betania, kapt. Osis, 14. Sept. no Bones iseedams, 28. Sept. nonahzis Leepajâ un Venus, kapt. Rosentals, no Peterburgas braukdams, 27. Sept. sasneedsis Leepaju. Rigâ eenahkuschi 28. Sept. Andreas Weide, Titana, Morgenrot, Roja, Salme, Jasep, Rosalie, Alexander, Leelkalns, Mars, Andersons. Anna Maria, kapt. Gertners, 12. Sept. Rigu atstahdams, 1. Oktobrî nonahzis Methilê. Ugunzeems, kapt. Puhlinsch, 29. Julijâ no Sorokas, Baltâ juhrâ, isbraukdams, 1. Oktobrî sasneedsis Pooli. Auda, kapt. Leja, 24. Sept. Peterburgu atstahdams, 1. Okt. eegahjis Stokholmâ. Peter, kapt. Ansaks, 28. Sept. posts no Newcastles uz Rigu. Ingeborg, kapt. Snikers, 29. Sept. posts no Newcastles uz Wentspili. Amalie, kapt. Sielemans, 11. Sept. no Hartlepooles isbraukdams, 23. Sept. eegahjis Calmarâ, no kureenes dosees uz Gentu. Breedis, kapt. Prinzs, 17. Sept. Liverpoolu atstahdams, 26. Sept. nonahzis Danzigâ. Aldebaran, kapt. Schultmans, 28. Sept. isgahjis no Sundswales uz Pooli. Baltzer, kapt. Melbards, 2. Sept. Rigu atstahdams, 2. Okt. nonahzis Corkâ. Anna Alwine, kapt. Leelkalns, 30. Sept. dewees sekâ no Hartlepooles uz Rigu. Gustav, kapt. Sielemans, 3. Okt. isgahjis no Reweles uz Rigu. Delphin, kapt. Barons, 23. Sept. no Amsterdamas isbraukdams, 30. Sept. eegahjis Cardiffâ. Maria Anna, kapt. Otmans, 10. Sept. Leithu atstahdams, 25. Sept. sasneedsis Leepaju. Seedonis, kapt. Ertinsch, 3. Sept. no Rigas iseedams, 30. Sept. nonahzis Grangemouthâ. Pauline, kapt. Kruhminsch, 5. Sept. no Klaipehdas isbraukdams, 30. Sept. nonahzis West-Hartlepoolê. Cyrus, kapt. Rusbergs, 8. Sept. Rigu atstahdams, 30. Sept. eegahjis Charlestownâ un Gubernator Sinowjew, kapt. Werners, 4. Sept. no Rigas iseedams, 1. Okt. sasneedsis Grangemouthu. Lydia, kapt. Osis, 18. Sept. no Rigas isbraukdams uz Boneſu, 28. Sept. gahjis Elsenerei garam. Delfin, kapt. Oschmuzneeks, 4. Sept. Rigu atstahdams, 4. Okt. eegahjis Plymouthâ. Ernst David, kapt. Grehwe, kursch 19. Sept. isgahjis no Peterburgas uz Alloa, zelâ dabujis awariju un 5. Okt. eegreesees Swinemindê. Golgatha, kapt. Lasis, 30. Sept. atstahjis Newcastli, uz Rigu nahkdams. — Dago salas kugis Carlos Strygmar, atrasdamees Reweles reidâ, wehtras laikâ pahrrahwis kehdi un usſweests 3. Oktobrî uz sehkla pee Katarinentales; takelaschu domâ glahbt, bet kuga rumpi atstaht sawam liktenim. Aldebaran, kapt. Schultmans, 29. Sept. atstahjis Sundswali, uz Pooli dodamees. Waronis, kapt. Sakits, 18. Sept. no Rigas iseedams, 1. Okt. nonahzis Kopenhagenâ. Riga, kapt. Baumans, 23. Sept. no Rigas uz Cherbourgu isbraukdams, 1. Okt. gahjis Elsenerei garam, un 2. Okt. Elsenerei gahjis garam Jupiter, kapt. Kiels, zelâ no Rigas uz Boneſu. Familie, kapt. Apsche, 5. Okt. atstahjis Peterburgu, uz Aberdeenu dodamees. Mateus, kapt. Martinkalns, 4. Okt. isgahjis no Kotkas uz Boneſu. Antares, kapt. Lejasosols, 18. Sept. Tralee atstahdams, 29. Sept. sasneedsis Lisabonu. Kursemneeks, kapt. Muzneeks, 22. Sept. no Stettines isbraukdams, 6. Okt. nonahzis Hullê. No Rigas isgahjuschi 1. Okt. Katrina, kapt. Kalninsch, uz Devonportu, Wilhelm, kapt. Jurgenburgs, uz Methili, Walgalzeems, kapt. Petersons, uz Sunderlandi, Baltija, kapt. Martinsons, uz Southamptonu; 6. Okt., Julie Alide, kapt. Kadakas, uz Methili, Noas, kapt. Jehka, uz Grangemouthu, Lucinde, kapt. Rusmans, uz Burntislandi, Anna, kapt. Behrsinsch, uz Tyni un Linda Morgenroden, kapt. Lasis, uz Boulogni. Sirius, kapt. Rehks, 4. Okt. atstahjis Londonu, uz Trinidadi, Wakar-Indijâ, dodamees. Tahiti, kapt. Kristiansens, 4. Okt. posts no Newportas uz Martinikas salu. Sweiks, kapt. Ansons, zelâ no Newcastles, 1. Okt. gahjis Elsenerei garam un 4. Okt. nonahzis Leepajâ. Heinrich Katrina, kapt. Strautneeks, 3. Sept. no Leepajas iseedams, 4. Okt. nonahzis Grangemouthâ. Peter, kapt. Ansaks, no 4. Okt. atrodahs zelâ no Schields uz Rigu. Latawa, kursch no aukas tika usſweests uz krasta un apskahdets Amerikas ostâ, pahrdots turpat par 1000 dolareem, pee kam daschi inwentara gabali no kuga nonemti; kaudis isdaliti uz Kreewijas kugeem, kuri tajâ laikâ Floridâ atradusches. Dsimtene, kapt. Wipuls, no Peterburgas braukdams, 5. Okt. eegahjis Leepajâ. Rinnusohen, kapt. Bagats, 5. Okt. atstahjis Leepaju, uz Boneſu eedams. Ernst David, kapt. Grehwe, no 19. Sept. zelâ no Kronschtates uz Alloa, saduhrees ar Norwegu sehgelkugi Marie, no Frederikstades, kursch atrodahs zelâ no Sundswales uz Londonu; Ernst David eegreesees Swinemindê un Norwegeetis turpinajis sawu zeku. Jadwiga, kapt. Kraukle, 23. Augustâ no Arkangelskas iseedams, 5. Okt. nonahzis Exmouthâ. Baltzer, kapt. Melbards, no Rigas braukdams, 4. Okt. sasneedsis Corku. Paulus, kapt. Tschulkstens, 1. Okt. posts no Gothenburgas uz Warkworthu. Nicolai, kapt. Jakobsons, no 2. Okt. atrodahs zelâ no Kronschtates uz Montrosi un Marta Maria, kapt. Kraukle, 2. Okt. atstahjis Peterburgu, uz Boneſu dodamees. Johannes, kapt. Rehks, 16. Sept. no Bones iseedams, 1. Okt. sasneedsis Pernawu. Sibens, kapt. Weinbergs, 6. Okt. isgahjis no Whitestables uz Londonu. Elsenerei gahjuschi garam 4. Okt. Lucas, kapt. Benkis, zelâ no Kronschtates uz Grangemouthu un Ottomar, kapt. Jekabsons, no Pernawas uz West-Hartlepoolu. George, kapt. Behrsinsch, no Hudikswales braukdams, 24. Sept. sasneedsis Harwichu. Johannes, kapt. Sirnis, atrodahs zelâ no Perthas uz St. Davids, kur eenems lahdinu uz Leepaju. Orient, kapt. Schnore, atrodahs zelâ no Londonas uz Rigu. Masirbe, kapt. Jordans, 4. Okt. atstahjis Schieldsi, uz Rigu nahkdams. Gulbis, kapt. Welinsch, no 5. Okt. atrodahs zelâ no Hamburgas uz Rigu un 9. Okt. gahjis Holtenau garam. Puhlin, kapt. Andrizs, 4. Sept. no Rigas iseedams, 5. Okt. nonahzis Rochefortâ. Stahl, kapt. Stahls, no Plymouthas braukdams, 10. Okt. eegahjis Blythâ. Ernst Alfred, kapt. Morizs, 7. Okt. atstahjis Methili, uz Leepaju dodamees. Elwira, kapt. Behrsinsch, nahks no Hafles uz Rigu. Julia Maria, kapt. Stahlbergs, no Garstonas iseedams, 9. Okt. sasneedsis Echenfjordu. Zenith, kapt. Kirschsteins, 5. Okt. atstahjis St. Davids, uz Leepaju dodamees. Sirius, kapt. Rehks, 7. Okt. atstahjis Gravesendi, uz Trinidadi dodamees. „Ship. Gazette" wehsta no 6. Okt., ka kugis Lihgo, kapt. Baumans, kursch no 25. Sept. atrodahs zelâ no Grangemouthas uz Rigu, pahrleeku bahrga laika dehl, kâ no Langedray sino, 3. Okt. eegreesees Elsborgfjordâ, kâ patwehruma weetâ, kur, glahbdamees no wehtras, eesteigusschees kahdi 15 kugi. Sorkholm, kapt. Simmo, no Dunkirkas iseedams, 8. Okt. nonahzis Bonesâ. Dago kugis Andreas 8. Okt. atstahjis West-Hartlepooli, uz Dago salu dodamees. Concordia, kapt. Jendse, no 8. Okt. atrodahs zelâ no Leithes uz Leepaju. Johannes, kapt. Kugeneeks ?, zelâ no Narwas uz Leithu, 7. Okt. gahjis Elsenerei garam. Aldebaran, kapt. Schultmans, no 29. Sept. zelâ no Sundswales uz Pooli, 6. Okt. gahjis Kopenhagenai garam. Ejtik, kapt. Girtbans, 8. Okt. isgahjis no Leepajas uz Gesli ar ausu lahdinu, un Puhkis uz Rigu. Pehz pehdejahm sinahm Ernst David saduhrees ar Norwegu barku „Marie" 4. Oktobra naktî, miglas laikâ, Trelleborg tuwumâ, pee kam Ernst David'am preekschejâ dala tâ apskahdeta, ka laikam Stettinê buhs jaisskrauj lahdinsch, lai kugi waretu islabot. No Swinemindes mums raksta starp zitu: Ernst David 4. (16.) Oktobrî Austrumu juhrâ, apmehram pret Istati, tika pahrsehgelets, miglainâ laikâ no kahdas Sweedru barkas, kalab kugim bij jaeegreeschahs Swinemindes ostâ, jo tam nolausts klihwerbomis un sadragats kuga preekschgals. David, kapt. Dige, 7. Okt. atstahjis Boneſu, uz Pernawu eedams. (B. W.)

Tirgus sinas.

Rigâ, 16. Oktobrî. Labibas tirgû gurdenums. Rudsi, Kreewu, 120 mahrz. smagi, maksaja 77—78 kap. pudâ. Kweeschi, Kreewu, 128 mahrz. smagi, 94 kap. pudâ, Kursemes 75—90 kap. pudâ. Meeschi, schahweti, 100 mahrz. smagi, 78 kap. pudâ, Kursemes 70—78 kap. pudâ, Kreewu, 108 mahrz. smagi, 78 kap. pudâ. Ausas, Kreewu 60 kap. pudâ, labakahs 61—75 kap. pudâ, schahwetahs 60—61 kap. pudâ. Linsehklas, weenkahrschahs 158—160 kap. pudâ, stepju sehklas 160—163 kap. pudâ. Kanepju sehklas 130—135 kap. pudâ.

Leepajâ, 18. Oktobrî. Rudsi, 120 mahrz. smagi, 78½—79 kap. pudâ. Ausas 61—73 kap. pudâ. Meeschi 77 kap. pudâ. Griki 89 kap. pudâ. Sirni 80—85 kap. pudâ. Linsehklas 155—157 kap. pudâ. Kanepju sehklas 128—129 kap. pudâ.

Wehstules un atbildes.

Ed. Kr. S—â. Par sinojumeem pateizamees. Ij Juhsu jautajumu dehl pagasta nodokleem jaatbild ar „nê". Nosuduscho numuru dehl Jums buhtu wajadsejis drihsak sinot ekspedizijai. — **Andrim.** Mums bij taisnîba. „Jermilu" neisleetosim. —

Isdewejs un atbildigais redaktors: **Dr. A. Bielenstein.**
Redaktors: **J. Weissmanis.**
Дозволено цензурою. Рига, 18-го Октября 1899 г.
Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Sludinajumi.

Dr. med. K. Belilowski
pahrgahja dsihwot uz **Kangihseru eelu № 21.** Peenemu **azu slimneekus ikdeenas** no pulksten 9—11 no rihta un no 5—7 wakarâ.

No **oktobra 1. d. sch. g.** nometees Meschamuischâ, buhschu **ikdeenas** runajams
Meschamuischas apteeki.
Weterinar-ahrsts
W. Behrsin.

Dsihwokla maina.
Tagad dsihwoju blakus namâ
Rigâ, Kalku eelâ № 8.
Runajams no pulkst. **9—12** un **4—6.**
Dr. G. Beldau,
eekschkigâs, ihpaschi plauschu-slimibâs.

Jelgawâ.
Dsihwoju tagad **Leelajâ eelâ № 19,** blakus **Allunana** grahmatu pahrdotawai, uz tirgus pusi un peenemu slimneekus **ikdeenas no pulkst. 8—10 rihtâ un no pulkst. 4—5 pehz pusdeenas.**
Dr. med. **A. Hildebrand.**

Leel-Platones meschâ
tiks nozirschanai wairakfolischanâ pahrdoti:
tai 28. Oktobri s. g. pee Zelma meschasarga behrsa un apses malkas meschs;
tai 29. Oktobri s. g. pee Skreba meschasarga malkas un buhwkoku meschs.

Kursemes
Laukſaimneeku Konsumbeedriba,
Jelgawâ pee Annas wahrteem № 3, **pehrk** par augstakâm zenâm, **sarkanâ, baltâ un bastarda ahbolina sehklas.**

Mahja
ar **6 puhra** weetas labas semes un jaunu peebuhwi, aizzelschanas dehl, lehti pahrdodama 2 wersti no Jelgawas. Tuwakas sinas Leelâ eelâ № 78, jaunajâ Kihla namâ pee **A. Peetin kga.**

Feigesuk jeb
Kleistenmuischâ
6 wersteš no Rigas ir no Jurgeem 1900 gada weena mahja uz renti **isdodama.** Tuwakas sinas muischâ, pee muischas ihpaschneeka.

Kaleji
atron darbu pee **Kramera un dehli,** Jelgawâ.

Pilnasinu hollandeeschu
teli
ir dabonami **Leel-Wirzawâ,** pee Jelgawas.

Weens **laulats pahris** bes behrneem, atron weenu
mahjusargu weetu
Salajâ eelâ № 2.

Dreijataji,
kuri par seenu leelakus darbu war usnemt, war peeteiktees **Kramera un dehla** fabrikas kantorî, Jelgawâ.

Lehti un labi!
Musses, krahgus un Barettes ar kaschoku eekantejumu, kâ ari is barankinu. Kaschoku zepures, kungu filzzepures.
Tikai Peterburgas gummijas galoschas peedahwâ leelâ-iswehlê par lehtâm zenâm tikai
Gottliebs, Jelgawâ.
Tikai Leelajâ eelâ.

Mahzeklis
war peekteektees pee dischleru meistera **R. Bluhma,** Katolu eelâ № 7.

Rupat kâ isnahza manâ apgahdibâ:
Sieslacka
Kursemes un Widsemes
Laika grahmata
1900. gadam.
Saturs:
1) Kreewu Keisarischais nams. 2) Kalendarijs ar Kursemes un Widsemes wahrda deenâm, swehtu un swehtku deenas ar sarkanu druku. 3) Schihdu swehtki. 4) Ahrsemju waldneeki. 5) Lopu gruhsuibas un putnu pereschanas kalendars. 6) Schtempelmarkas. 7) Telegrafa maksa. 8) Tirgi Kursemê un Leischôs. 9) Kursemes linu tirgi. 10) Tirgi Widsemê. 11) Widsemes linu tirgi.
Peelikums:
1) **Labdare.** Stahsts is sadsihwes, ar bildêm. Waidelaischa atstahstits. 2) **Joki,** ar bildêm. 3) **Jauns buhwmaterials.** 4) **Joki.** 5) **Kas jaeewehro sihmejotees uz gulleschanu un meegu.** Dr. B. B. 6) **Daschadi padomi.** 7) **Joki,** ar bildêm. 8) **Schnabja skahrdinsch.** Jozigi-nopeetns nostahstinsch. Atstahstijis J. S. 9) **Sinibu druszinas:** 1) Par koka truhdu jeb praulu spihdeschanu. 2) Waj dselonu saudejot pate bite nobeidsâs, waj ne? 3) Gaiss naw par sewi nekahds dseedinatajs lihdseklis. 4) Saules gaisma. 10) **Joki,** ar bildêm. 11) **Seemasswehtku wakarâ.** Dostojewska stahstinsch. 12) **Joki,** ar bildêm. 13) **Preeka wehsts pasaulei.** Dseja. 14) **Sludinajumi un adreses.**
Bilschu peelikums:
Preeka wehsts pasaulei.
Maksâ 10 kap.
Atkalpahrdewejeem eewehrojams rabats.
J. Landsbergs,
Jelgawâ, Katolu eelâ № 7.
Drukatawa, grahmatu un raksamleetu pahrdotawa.

D. Brandta ahdu-gehretawas ihpaschneeks D. Schachts Jelgawâ, Lillenfelda eelâ № 12.
Eepreeksch **D. Brandta ahdu gehretawa,**
Jelgawâ, Lilienfelda eelâ № 12, **pee Esera wahrteem.**
peenem preeksch
mihtna ahdu
pagatawoschanas daschadas ahdu sugas, kâ: **wehrscha, gowš, sirga, tela, aitas, zuhkas, suna, kasas** u. t. t. Tâpat ari isstrahdâ tâ sauzamas
kaschoku ahdas
kâ: **breescha, stirnas, lapsas, ahpscha, seska, aitas** u. t. t.
Wisas schihs ahdu schkiras un dsenauksnes ahdas teek pehz katra wehleschanas glihti un pa mehrenâm zenâm isgatawotas.
Turpat dabonama
wilna, kâ ari wislabakâs **pastalas**
un zitas **ahdu prezes** par wislehtakâm zenâm.
Augstzeenibâ **D. Brandta** pehznahzejs
D. Schacht.

Brahli Hall, agrak A. Schweissing,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 14, **Jelgawâ,**
peedahwâ sawu bagato krahjumu:
tuhku,
bukstinu,
paleto stofu,
oderu barchentu,
leetus fargu,
wilnana un puswilnana stofu
dahmu apgehrbeem,
apgehrbu barchentu,
gumijas galoschu.
Kaschoku mantelu wirsdrehbi.
Baranchenus apkantejumeem un wati.
Wilnana, sihda un pussihda lakatus.
Audekla, pusaudekla un kokwilnas prezes.

Hermana Rubinsteina kaschoku magasina
Jelgawâ, Pils eelâ № 1.
Peedahwaju zaur personisku schigada isdewigo eepirkschanu eeksch- un ahrsemes tirgôs manu leelo krahjumu **Sibirijas** un **Amerikas kaschoku ahdas,** kâ ari **muses, krahgus, zepures, Krimas barankischus** un **karakulus** par mehrenam zenam.
Peenem pagatawoschanai **dahmu** uu **kungu kaschokus** pehz jaunakam modem ihsakajâ laikâ.
Sihmejos augstzeenibâ
Kahrlis Behrsinsch,
weikala ihpaschneeks.

Pusseneeku
logu glahsi
un
glahschu dakstinus
peedahwâ
J. S. Parügina mantineeki,
ihpaschneeks **A. Artemjews,** Jelgawâ,
96. sem kolonadeem 96.

L. M. Arensteins,
apteeku pretschu, krahsu, kimikaliju, oschamo sahlu un gumijas pretschu pahrdotawa
Jelgawâ, Katolu eelâ № 3.
Peedahwâ: **klorkalki, sahbaku smehri** preeksch sirgu nageem, ratu un sirgu leetam; **waselinu** — dseltenu, baltu un melnu. **Prowanses ellu, koksellu, rapschu ellu, dedsinamo ellu, maschinu ellu, linu** un **kanepju ellu, koka spirtu** preeksch dedsinaschanas un puleereschanas, **lihmi** u. t. t. **Seera** un **sweesta pehrwi, seera ekstraktu, seera** un **sweesta papiri** rulôs un lapâs; **staniolu,** wisadas **wirzas, safranu, kardamomu** u. t. t. Bes tam peedahwaju **gumijas** un **kirurgiskas prezes** preeksch medizinisku, kihmisku un tekniska bruhka, kâ ari wisas sortes **gumijas** un **glahschu sprizes, brukas, wehdera** un **nabas bantes, gultas schihbenus, gumijas gultas palagus, ledus makus, mahtes sprizes** un **spregelus, dsirdes rores, eedwaschoschanas aparatus, medizin-pinseles, gaisa rinkus** un **spilwenus,** wisus **termometerus, peenapumpjus, gumijas sihdamos, behrnu pudeles, gumijas sekes, apseenamos,** daschadas **glahschu rores** preeksch twaika maschinam un wihna destilaturam u. t. t. Daschadas **lihmes** preeksch wisadu leetu klebeschanas, lihmeschanas un kiteschanas. **Pastilas** preeksch daschada **likeera, schnapsa** un **limonades** paschtaisischanas. Leelâ iswehlê **smarschotas** un **medizinas seepes, ohsdekolonju, odehri, sobu pulweri, sobu seepes, sobu uhdeni (odol), tauku** un **reis-puderi, lanolina, glizerina, iris** un **behrsu krehmu, matu uhdeni, galwas, sobu** un **nagu birstes** u. t. pr. u. t. pr.
Lehtakâs zenas. Laba preze un laipna apkalposchana.

Dabujams wisâs grahmatu pahrdotawâs:
Palihgs
jaunam latwju saldatam
preeksch
karadeenesta eemahzischanâs.
Pehz mahzibu preekschmetu pahrskata, kas jasina katram kahjneeku saldatam (Wisaugstakâ pawehle pa Kara-pahrwaldi no dezembra 11. d. 1880. g. № 335), ar latwisku tulkojumu sastahdijis
Jahnis Busch,
114. Nowotorschku kahjneeku pulka parutschiks.
Treschais pahrlabots isdewums.
Ar Keisara Majestetes bildi un 35 sihmejumeem tekstâ.
Maksâ **50** kap.

Zela maise
no swehta Deewa wahrda
kristigeem saldateem
apgahdata un pasneegta no „Latweeschu draugu beedribas".
Maksâ 30 kap.

Sakâsmuischas meschu walde dara sinamu, ka 1. nowembrî sch. g., pulksten 10 no rihta Sakâsmuischas **Dega meschasarga mahjâs** wairakfolischanâ pahrdos no Dega mescha
30 mescha gabalus.
Salajâ muischâ, 6. oktobrî 1899. g.

Paula Martinelli
wihna un brandwihna kantoris
Jelgawâ, pee tirgus platscha № 4,
dibinats 1878. g., zeen. pirzejeem laipni peedahwâ leelumâ un masumâ daschadas sortes **brandwihna, lekaru wihnu, konjaku, rumu, araku, likeerus** un **schampanjeri,** kâ ari manu slawetu **bischofu** par 70 kap. stopâ un 35 kap. pusstopâ. **Sarkano** un **dseltenu** pascha noguldîtu **lekaru wihnu** par 35 kap. stopâ un 18 kap. pusstopâ. Laipnu apkalposchanu un pareisu usdewumu ispildischanu apsolu.
Paul Martinelli.

B. Klein,
Jelgawâ, Katolu eelâ № 13.
Pulksteni, selta un sudrableetu magasina.
Wisas sortes **seenas pulksteni, selta, sudraba un tihra jaunselta kabatas pulksteni preeksch dahmam un kungeem**
par wislehtakam zenam.

Smehketaju kungeem!
Tâ kâ Goudron-hilses naw wairs agrakâ wehrtibâ, tad zehlees prasijums pehz labahm un tomehr lehtam hilsem. Schorobu ispildit usnehmuschahs
Dim-hilses no
A. N. Bogdanowa
tabakas fabrikas noliktawas
Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 12.
Minetâs Dim-hilses ir is stempeleta frantschu papira, glihti strahdatas un dabonamas wairak lauku un pilsehtas bodês.
NB. Tâpat ari **ihstâs Zarskija hilses** (ar glihtu walsts ehrgli) un **Lichtensteina Automata-hilses** ir eswehlamas.
Teizami papirosi: Electra 10 gab. 6 kap. un Barskija 10 gab. 3 k.

Дозволено цензурою. Рига, 18-го Октября 1899 г.
Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.
(Tê klaht 3 peelikumi.)